

Włącz się w życie miasta
Czy krakowianie są aktywni?

Zażyj sztuki
Nowy projekt Łaźni Nowej

KRAKÓW.PL

Nr 11 (180), 8 czerwca 2016

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

**Budżet obywatelski –
głosuj, to się opłaca!**

KRAKÓW | Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa
zaprasza

Miłosz Festival

Piesek przydrożny

9-12.06.2016
Kraków

Miłosz 365

#miloszfestival
www.miloszfestival.pl

Organizatorzy:

kraków
CITY OF LITERATURE
UNESCO

kbf★

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowana
ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Mecenas KBF:

Sponsorzy:

Wodowscy

6. Nowe ławki w mieście, publiczne toalety, koncerty dla seniorów, budowa nowego parku, remonty przedszkoli i szkół czy drugie życie placów handlowych – to zaledwie kilka z ponad 600 projektów, które złożyli krakowianie w tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego. Teraz jednak rzecz najważniejsza – głosowanie. To właśnie od liczby głosów na dane projekty zależeć będzie, które z nich wejdą w życie.

UWAGA ZMIANA!

Informujemy, że kolejny numer dwutygodnika miejskiego

KRAKÓW.PL
UKAŻE SIĘ
WYJĄTKOWO
13 LIPCA.

Będzie on w całości poświęcony informacjom dotyczącym Światowych Dni Młodzieży.

DIALOG OBYWATELSKI

- 6. Budżet obywatelski**
Głosuj, to się optaca!
- 9. Włącz się w życie miasta**
Czy krakowianie są aktywni?
- 10. MOWIS pyta, co z tym „particeps”?**
Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych ma 10 lat!

MIASTO

- 11. Hakowanie na żywo**
Hackathon w TAURON Arenie Kraków
- 11. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa**
- 12. Krótko i na temat**
- 13. Światowe dziedzictwo i jego ludzie**
Młodzi i historia

SPORT

- 14. Akademia Młodych Orłów**
O bezpłatnych zajęciach sportowych dla dzieci
- 14. Zwiedzanie Krakowa tramwajem wodnym**
Z perspektywy Wisły

KULTURA

- 15. Zażyj sztuki**
Nowy projekt Łaźni Nowej
- 16. Jeden świat**
Rynek Główny miejscem radosnej integracji
- 16. Studiuj z nami!**
Wszystko, co chcesz wiedzieć o Krakowie
- 17. Wianki, wianki**
24 godziny muzyki na żywo!

DLA SENIORÓW

- 18. Czekam na głosowanie i jestem dobrej myśli**
Rozmowa z Wacławem Dubińskim

RADA MIASTA KRAKOWA

- 19. Okiem Przewodniczącego**
Dzielnice naszych marzeń
- 20. Kraków coraz bardziej zielony**
Felieton Katarzyny Pabian
- 21. Budżet budzi obywateli**
Felieton Adama Kality
- 22. Czy Kraków potrzebuje więcej turystów?**
Felieton Małgorzaty Jantos
- 23. Budżet obywatelski – kontakt**
Felieton Łukasza Mańczyka

HISTORIA

- 24. Wachlarz arcyksiężniczki i sztuka ludowa**
Zaproszenie na sierpniowe targi
- 25. Kalendarium krakowskie**
- 26. Ogłoszenia**

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Biuro Prasowe, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelny: Beata Klejbuk-Goździalska; Sekretarz redakcji: Agata Mokrzycka
Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Kozioł, Katarzyna Krasoń, Tadeusz Mordarski, Julia Żylińska-Chudzik, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Magdalena Bartlewicka, Joanna Dubiel, Piotr Brydaniak, Błażej Siekierka, Katarzyna Maleta-Madejska
Zdjęcia: Wiesław Majka, Bogusław Świerżowski. Okładka: archiwum UMK
Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Legra sp. z o.o. Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich. KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wystouchów 22a, ul. Wystouchów 27, ul. Kamieńskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomusza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Książna (Biedronka), ul. Stoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuski 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasiciego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Ćwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **13 lipca.**

fot. archiwum prywatne

Wyjątkowe lato w Krakowie

Szanowni Państwo!

W tym roku wyjątkowo wcześniej oddajemy do Państwa rąk ostatni przed wakacjami numer KRAKOWA.PL. Ale to nic dziwnego, bo i rok jest wyjątkowy. Przed nami największe tegoroczne wydarzenie nie tylko dla Krakowa i Małopolski, ale i dla całego naszego kraju – Światowe Dni Młodzieży. Ogłoszone przez papieża Franciszka, organizowane przez krakowską kurię lipcowe spotkanie młodzieży z całego świata będzie dla naszego miasta olbrzymim wyzwaniem.

Jak już wielokrotnie podkreślałem, skala tego przedsięwzięcia jest ogromna i nawet gdy strona kościelna oraz wspierające ją instytucje – mam tu na myśli przede wszystkim służby wojewody oraz miasta – przygotują wszystko doskonale, to jednak musimy się wszyscy liczyć z wieloma utrudnieniami. Dlatego uznałem, że warto, by specjalne wydanie KRAKOWA.PL pojawiło się w Państwa domach w połowie lipca. Znajdą się w nim wszystkie informacje praktyczne – przede wszystkim, jak będzie funkcjonować organizacja ruchu oraz komunikacja miejska – ale też zbierzemy dla Państwa informacje o przedłużonym czasie pracy aptek i placówek medycznych, podamy numery miejskich infolinii...

Na razie zapraszam na stronę internetową www.krakow.pl. Tam, w specjalnej zakładce: Światowe Dni Młodzieży znajdą Państwo aktualne informacje o stanie przygotowań oraz funkcjonowania miasta w trakcie wydarzenia.

Na miejską stronę internetową warto zaglądać nie tylko ze względu na ŚDM. Znajdą już Państwo na niej projekty zgłoszone w tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego. Warto poświęcić chwilę czytaniu opisów, żeby potem bez problemu wskazać te, które uważamy

za najpotrzebniejsze, najciekawsze, najoryginalniejsze i warte realizacji. W dzisiejszym wydaniu KRAKOWA.PL przygotowaliśmy dla Państwa szczegółową instrukcję głosowania. Proszę pamiętać: głosowanie rozpoczynamy 18 czerwca, a kończymy 30 czerwca. 31 lipca poznamy zwycięskie projekty.

To ostatni – jak już zapowiedziałem – numer dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL przed wakacjami. Przede wszystkim to czas wyczekiwany niecierpliwie przez wszystkich uczniów. Życzę Wam więc udanego odpoczynku, pięknej pogody i ciekawie spędzonych dni. Jak co roku miejskie placówki przygotowują całą gamę zajęć i z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie. Zastężyliście na wspaniałe wakacje. Wyniki testów kończących szkołę pokazują, że krakowscy uczniowie – dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu nauczycieli – radzą sobie znakomicie i możemy być dumni z efektów nauczania.

Tym, którzy mogą sobie pozwolić na urlop, życzę udanego wypoczynku. Tym, którzy w te wakacje nie będą wypoczywali, dbając o tych, którzy odwiedzą Kraków, życzę, by najbliższe tygodnie minęły spokojnie, a wszyscy mogliśmy mieć satysfakcję, że Kraków zostanie w dobrych wspomnieniach naszych gości.

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

KONKURS!

W ostatnim numerze KRAKOWA.PL zadaliśmy następujące pytania: 1. Kto będzie gwiazdą lipcowego Festivalu Sinfonietta? 2. Od kiedy Sinfonietta Cracovia ma status orkiestry miejskiej? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. Gwiazdą lipcowego Festivalu Sinfonietta będzie Dmitry Sitkovetsky. 2. Sinfonietta Cracovia ma status orkiestry miejskiej od 1994 r. Zwycięzcy w naszym konkursie: Izabella Giera, Emilia Wójcik i Włodzimierz Kacprzyk otrzymają podwójne zaproszenia na koncerty w ramach Sinfonietta Festival.

A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Kiedy odbył się pierwszy rejs Krakowskiego Tramwaju Wodnego? 2. Jakie znane zabytki można oglądać z Krakowskiego Tramwaju Wodnego? Wymień co najmniej dwa.

Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 20 czerwca 2016 r. Do wygrania bilety VIP na rejsy po Wiśle!

Prosimy także o dołączenie oświadczenia: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez UMK moich danych osobowych na potrzeby konkursu”.

KRAKÓW | Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa zaprasza

Sinfonietta Festival 2016

<p>01 VII 19.30</p> <p>SOUVENIR DE FLORENCE Koncert inauguracyjny</p> <p>DMITRY SITKOVETSKY skrzypce/dyrygent</p> <p>SINFONIETTA CRACOVIA</p> <p>Chopin Czajkowski Szedredin</p> <p>Filharmonia im. K. Szymanowskiego Kraków, ul. Zwierzyniecka 1</p> <p>Bilety: Ticketpro.pl, Eventim.pl, InfoKraków; 30 20 15 zł</p>	<p>03 VII 19.00</p> <p>CLUBBING KAMERALNY Muzyka Narodów</p> <p>KWARTET CORDES CLASSIQUES</p> <p>MALAWSKI TRIO</p> <p>KWARTET DAFO</p> <p>GRUPPO DI TEMPERA</p> <p>KWARTET PUZONOWY NOSPR</p> <p>Austria Mozart Beethoven Schubert</p> <p>Czechy Dvořák Martinů</p> <p>Polska Szymanowski Górecki Penderecki</p> <p>Francja Debussy Ibert Poulenc Milhaud Tansman Françaix</p> <p>USA</p>	<p>04 VII 19.30</p> <p>HISTORIA ŻOŁNIERZA</p> <p>WOJCIECH PSZONIAK lektor</p> <p>JUREK DYBAŁ dyrygent</p> <p>KAMERALIŚCI SINFONIETY CRACOVIA</p> <p>Strawiński</p> <p>Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha Kraków, ul. Marii Konopnickiej 26</p> <p>Bilety: Ticketpro.pl, Eventim.pl, InfoKraków; 20 10 zł</p>
<p>02 VII 19.30</p> <p>SITKOVETSKY KAMERALNY</p>	<p>05 VII 19.30</p> <p>CABELLA VS SINFONIETTA</p>	

W obiektywie

Stońce, woda, zieleń – znak, że lato coraz bliżej!

Podczas Festiwalu Muzyki Filmowej Edyta Górniak brawurowo zaśpiewała piosenkę z filmu „Pocahontas” pt. „Kolorowy wiatr”

Pingwinki w krakowskim ZOO będzie można oglądać od 9 czerwca!

TAURON Arena Kraków podczas Festiwalu Muzyki Filmowej zapelniona była po brzegi

Budżet obywatelski – głosuj, to się opłaca!

Nowe ławki w mieście, publiczne toalety, koncerty dla seniorów, budowa nowego parku, remonty przedszkoli i szkół czy drugie życie placów handlowych – to zaledwie kilka z ponad 600 projektów, które złożyli krakowianie w tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego. Teraz jednak rzecz najważniejsza – głosowanie. To właśnie od liczby głosów na dane projekty zależeć będzie, które z nich wejdą w życie.

Tadeusz Mordarski

Wtegorocznej edycji budżetu obywatelskiego mieszkańcy Krakowa złożyli łącznie 611 projektów. – Zdecydowanie przeważały projekty infrastrukturalne, np. remontów dróg czy chodników – informuje Mateusz Płoskonka, zastępca dyrektora Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa. Projektów z zakresu in-

frastruktury było 171. Na drugim miejscu znalazły się te związane ze sportem i infrastrukturą sportową (w tej kategorii mieszczą się zarówno propozycje organizacji zawodów sportowych, jak i budowy obiektów sportowych, np. siłowni na wolnym powietrzu – łącznie 96). Krakowianie składali także wnioski dotyczące zieleni i ochrony środowiska (71), edukacji (63), kultury (61), społeczeństwa (42), zdrowia (40), bezpieczeństwa (37) i infrastruktury rowerowej (30).

To dobry kierunek

Mieszkańcy stolicy Małopolski trzeci rok z rzędu prezentują podobną aktywność, jeśli chodzi o liczbę złożonych projektów. W pierwszej edycji było to 656 projektów, w drugiej 622, natomiast w trzeciej 611. – Oznacza to, że krakowski budżet obywatelski cieszy się stałym zaufaniem krakowian, którzy widzą, że za jego pośrednictwem można zrealizować wiele cennych inicjatyw – twierdzi Mateusz Płoskonka.

– Dzięki temu, że wnioski do budżetu obywatelskiego można było składać już trzeci rok z rzędu, naturalne jest, że były one lepsze jakościowo. Mieszkańcy uczą się bowiem, jak to wszystko funkcjonuje, i popełniają mniej błędów – mówi Michał Dulak z Ośrodka Studiów o Mieście. – Im dłużej władze Krakowa będą wspierać i promować budżet obywatelski, tym trwalej wpisze się on w życie miasta i coraz bardziej zaangażuje obywateli w lokalne sprawy. To dobry kierunek – podkreśla.

Pomysłowi krakowianie

W tym roku przeznaczono 8,5 mln zł na realizację zadań ogólnomiejskich. W kolejce na głosy krakowian czekają m.in.: budowa Interaktywnego Centrum Historii Wisły Kraków, budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Nowohuckiej, dofinansowanie krakowskiego schroniska dla zwierząt, rewitalizacja Zalewu Nowohuckiego, modernizacja ławek przy bulwarach wiślanych, odbudowa placu zabaw w parku Decjusza, trasa rowerowa łącząca krakowskie parki z Ojcowem, dodatkowe patrole strażników miejskich na terenie Podgórze czy kurs obsługi smartfonów dla seniorów. Są też i bardziej nowatorskie pomysły, np. „grająca jezdnia”. – Najechanie oponą na odpowiednio wyżłobiony asfalt przy ustalonej stałej prędkości np. 50km/h spowoduje, że w kabinie samochodu będzie słychać utwór muzyczny. Zbyt szybka lub wolna jazda powoduje, że asfalt zacznie „fatszować” – wyjaśnia wnioskodawca.

Wybierać można też spośród projektów dzielnicowych, na realizację których pójdzie 2,3 mln zł. Głosować można choćby na: zajęcia fitness na świeżym powietrzu (dzielnica I), „Magiczne Wrota”, czyli budowę bramy do powstającego Parku Muzycznego (dzielnica II), budowę wybiegu dla psów nad Rudawą (dzielnica VII), powstanie minisiłowni na świeżym powietrzu (dzielnica XI), pokrycie bluszczem altan śmietnikowych (dzielnica XV) czy organizację pikników dla mieszkańców Nowej Huty (dzielnica XVIII).

Wszystko przez internet

W tym roku po raz pierwszy zdecydowano o przeprowadzeniu budżetu obywatelskiego – zarówno etapu składania propozycji zadań, jak i głosowania – wyłącznie za pośrednictwem internetowej platformy budżetu obywatelskiego. – Z początku obawialiśmy się, że taka decyzja może zyskać sobie tyle samo zwolenników, co i przeciwników. W trakcie organizowanych spotkań otwartych z mieszkańcami, rozmów, szkoleń również dla seniorów okazało się, że rozwiązanie spodobało się i zostało uznane za bardziej przyjazne, intuicyjne i łatwiejsze względem ubiegłych edycji. Oczywiście, część mieszkańców w marcu, w trakcie składania propozycji zadań, zgłaszała, że nie ma dostępu do komputera bądź nie czuje się biegła w jego obsłudze – mówi wicedyrektor Wydziału Spraw Społecznych.

Dla takich osób organizowane były punkty wsparcia, m.in. w Miejskim Ośrodku Wspierania Inicjatyw Społecznych, w Miejskim Centrum

foto: Bogusław Świerżowski

Dialogu, w utworzonych w galeriach krakowskich Punktach Obywatelskich czy na terenie krakowskich dzielnic. Tam zainteresowani mieszkańcy mogli uzyskać wskazówki oraz pomoc przy obsłudze narzędzia. Z pomocy takiego właśnie punktu skorzystał najstarszy krakowski wnioskodawca III edycji budżetu obywatelskiego 87-letni nowohucianin Wacław Dubiński (rozmowę z najstarszym wnioskodawcą w historii budżetu obywatelskiego można przeczytać na s. 18).

Problemy? Rozwiązane na bieżąco

Kwestie dotyczące budżetu obywatelskiego poruszane były na licznych spotkaniach z mieszkańcami. Między innymi tam też wyjaśniano wątpliwości związane z harmonogramem czy regulaminem. – Nie było też żadnych problemów z uzyskaniem odpowiedzi mailowej lub telefonicznej – twierdzi pan Krzysztof, który także aktywnie interesował się tegorocznym budżetem obywatelskim.

– Kwestie bardziej skomplikowane, wymagające fachowej wiedzy, wyjaśniane były przez pracowników merytorycznych wydziałów Urzędu Miasta Krakowa lub miejskich jednostek organizacyjnych. Warto dodać, że cały czas pieczę nad procesem ma Rada Budżetu Obywatelskiego, która jako partycypacyjne ciało złożone z urzędników, radnych miejskich i dzielnicowych, przedstawicieli NGO-sów i miejskich aktywistów, nie tylko monitoruje przebieg budżetu obywatelskiego, ale również reaguje na bieżące problemy związane z jego realizacją – tłumaczy Płoskonka.

Wybierz sześć projektów

Teraz jednak przed krakowianami najważniejsze – głosowanie! To odbędzie się w dniach od 18 do 30 czerwca. Bez wzglę-

du na to, czy ktoś złożył projekt, czy nawet nie pomyślał o tym, aby to zrobić – może wziąć udział w wyborze inwestycji, na które zostaną przeznaczone pieniądze z budżetu miasta. Zrealizowane zostaną bowiem te projekty, które uzyskają największą liczbę głosów!

Tegoroczne głosowanie przebiegać będzie wyłącznie internetowo, a żeby móc oddać głos, trzeba się zalogować w platformie www.budzet.dialoguj.pl. – Zarówno wnioskodawcy tegorocznej edycji, jak i osoby głosujące internetowo w zeszłym roku mają już założone konta. Nowi użytkownicy muszą je dopiero założyć. Do tego konieczne jest podanie swojego imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, wskazanie numeru dzielnicy, którą się zamieszkuje, oraz numeru PESEL – wyjaśnia Mateusz Płoskonka. Po zalogowaniu się należy wybrać łącznie sześć projektów, na które chcemy oddać swój głos: trzy ogólnomiejskie oraz trzy dzielnicowe.

Należy też pamiętać o kilku sprawach. Po pierwsze, głosować mogą wyłącznie osoby będące mieszkańcami Krakowa (ważny jest adres zamieszkania, a nie zameldowania). Po drugie, osoba głosująca najpóźniej w dniu głosowania musi mieć ukończone 16 lat. I po trzecie, głosując na projekty dzielnicowe, możemy wybierać tylko z tych zgłoszonych w dzielnicy naszego zamieszkania.

Nie masz komputera? I tak możesz głosować!

Mimo iż tegoroczne głosowanie odbywa się wyłącznie przez internet, aby wziąć w nim udział, nie trzeba mieć nie tylko dostępu do sieci, ale nawet i komputera! – Osoba bez dostępu do internetu czy komputera będzie mogła się udać do jednego z ponad

Jak głosować?

- Wejdź na stronę www.budzet.dialoguj.pl.
  - Zaloguj się (jeśli głosowałeś już przez internet lub składałeś wniosek) albo załóż konto (należy podać: imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer dzielnicy, którą się zamieszkuje, oraz numer PESEL).
  - Wybierz łącznie sześć projektów: trzy ogólnomiejskie oraz trzy dzielnicowe.
  - Zagłosuj.
- Głosowanie odbywa się w dniach od 18 do 30 czerwca.
- Jeśli nie masz dostępu do internetu lub komputera, możesz skorzystać z jednego z ponad 80 punktów głosowania organizowanych m.in. w bibliotekach czy domach kultury, siedzibach Rad Dzielnic, Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych, Miejskiego Centrum Dialogu bądź Punktów Obywatelskich ulokowanych w niektórych krakowskich galeriach handlowych.

80 punktów głosowania organizowanych m.in. w bibliotekach czy domach kultury, do siedziby Rad Dzielnic, do Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych, Miejskiego Centrum Dialogu bądź Punktów Obywatelskich ulokowanych w niektórych krakowskich galeriach handlowych i tam zagłosować, z tą różnicą, że wybrane przez siebie projekty będzie zaznaczała na tablecie czy laptopie. Jeśli będzie taka potrzeba, to oczywiście przy pomocy przeszkolonego pracownika. Dodatkowo proces głosowania wsparty będzie przez animatorów z tabletami, którzy będą zachęcali mieszkańców w różnych częściach miasta do głosowania – mówi Mateusz Płoskonka.

W praktyce więc głosowanie, mimo że internetowe, odbywać się będzie podobnie jak w latach ubiegłych. Poprzednio bowiem osoba, która chciała zagłosować w sposób tradycyjny („papierowy”), wcześniej musiała zapoznać się ze zgłoszonymi zadaniami, zastanowić się, które są dla niej najważniejsze czy najbardziej interesujące, a następnie dokonać wyboru trzech projektów ogólnomiejskich i trzech projektów dzielnicowych, później zaznaczyć te projekty na karcie do głosowania i wrzucić ją do urny. Teraz wystarczy, że swoje wybory zaznaczy na tablecie lub komputerze.

*zdjęcie na s. 4 – Historyczny mural na Kazimierzu – projekt z II edycji BO – został nagrodzony w konkursie na najlepsze projekty zgłoszone lub zrealizowane w Polsce w ramach samorządowych budżetów obywatelskich „Mieszkam.tu! Mądre pomysły na mądre miasto!”

Streetwork park w Dzielnicy XIV Czyżyny to projekt z I edycji budżetu obywatelskiego

Włącz się w życie miasta

Tworząc nieformalne grupy, zakładając stowarzyszenia, a nawet indywidualnie interweniując w wielu sprawach, mogą załatwić więcej niż niejeden polityk czy działacz. W Krakowie coraz więcej osób bierze sprawy miasta, czyli także jakości swojego życia, we własne ręce. Od pewnego czasu widać, jak w stolicy Małopolski rodzi się społeczeństwo obywatelskie. – Kraków może być wzorem dla innych – uważają specjaliści.

fot. Bogusław Świerczowski

Jedną z możliwości poprawienia jakości swojego życia jest udział w budżecie obywatelskim

Tadeusz Mordarski

Budżet obywatelski, liczne inicjatywy oddolne czy coraz wyższa frekwencja podczas konsultacji społecznych pokazują, że krakowianie śmieiej i częściej włączają się w życie miasta. – Trudno wymagać, żeby naszym życiem zajęli się inni. To my, mieszkańcy, tworzymy to miasto, dlatego trzeba o nie zadbać. Trudno też krytykować władzę, gdy nie patrzy się jej na ręce, nie zna rządzących, a nawet nie chodzi na wybory – mówi pan Grzegorz, mieszkaniec Grzegórzek.

Działają nie tylko w biznesie

– Mieszkańcy zaczęli się bardziej interesować tym, co się dzieje u nich w mieście. Zauważyli bowiem, że zakładając nawet nieformalne grupy, które nie są nigdzie zarejestrowane i nie mają osobowości prawnej, i tak mogą coś zdziałać. Jeśli się zbierze jakaś grupa ludzi, to jest duża szansa, że coś wywalczy – twierdzi publicysta i ekonomista

Bartłomiej Orzeł z Fundacji Prudentia et Progressus, która działa na rzecz rozwoju społeczeństwa, kultury i przedsiębiorczości.

Z różnych statystyk wynika, że najbardziej aktywne społecznie są osoby między 30. a 40. rokiem życia. – Widać, że następuje zmiana pokoleniowa i coraz młodsi ludzie wchodzi do działalności społecznej – zauważa ekspert. – Badania CBOS-u dotyczące aktywności społecznej pokazują, że działają głównie ludzie, którzy zawodowo piastują stanowiska kierownicze. Takie osoby odczuwają potrzebę aktywności nie tylko w biznesie, ale także na rzecz lokalnego środowiska. Samo bycie na stanowisku kierowniczym buduje umiejętności liderkie, które w działalności społecznej także są wykorzystywane.

Stań na czele

To właśnie znalezienie lidera często jest kluczem do sukcesu, czyli do wprowadzenia zmian w swoim najbliższym otoczeniu. – Mając zmysł lidera, możemy pociągnąć za sobą ludzi. Musi być bowiem jakaś osoba, która

stoi na czele i „skrzyknie” pozostałych. Oczywiście, aby coś załatwić, często potrzeba więcej osób, ale ktoś powinien im przewodniczyć. Niekoniecznie muszą to robić radni miejscy czy dzielnicowi. Na szczęście wraz ze wzrostem liczby nieformalnych akcji ci liderzy coraz częściej wyłaniają się spośród lokalnych społeczności i spoza puli polityków i samorządowców. Im więcej będzie takich osób, tym łatwiej będzie wprowadzać różne zmiany, które mają bezpośrednie przełożenie na jakość życia – mówi Orzeł. Podkreśla, że w ostatnim czasie szczególnie widać, że mieszkańcy Krakowa coraz częściej zaczynają się interesować tym, co jest tuż obok nich, a więc chodnikiem przed blokiem, zieleńcem, ławką czy skwerem. – Czasem sami sadzą trawę czy porządkują zieleń – zauważa.

Kraków wzorem dla innych

Jedną z możliwości poprawienia jakości swojego życia jest udział w budżecie obywatelskim. Można nie tylko zgłaszać projekty, ale i głosować, a więc czynnie przyczynić się do wprowadzenia pewnych zmian w mieście. – W budżecie obywatelskim głosują także studenci, którzy – nawet jeśli nie zostaną w Krakowie po studiach – to wrócą do siebie i nadal będą działać społecznie. Tutaj mogą się nauczyć, jak robić pewne rzeczy, a później przenieść niektóre akcje czy inicjatywy na swój teren. To pozytywne zjawisko i można powiedzieć, że Kraków może być wzorem do naśladowania dla mniejszych miejscowości – mówi prezes Fundacji Prudentia et Progressus.

– To oczywiste, że biorę udział w głosowaniu, bo przecież żyję w tym mieście na co dzień – mówi nam Wioleta, studentka trzeciego roku dziennikarstwa na Krakowskiej Akademii. Czynnie działa także w organizacjach studenckich i fundacjach.

Skutki uboczne?

Z ostatniego badania CBOS-u wiemy, że 16 proc. Polaków jest zaangażowanych w działania na rzecz organizacji pozarządowych i od 2009 r. to wzrost o pięć punktów procentowych. – Widać więc, że wszystko zmierza w dobrym kierunku – mówi Bartłomiej Orzeł.

Czy zatem coraz większa aktywność mieszkańców może mieć... skutki uboczne? – Co do zasady to bardzo pozytywne zjawisko. – Czasem jednak pojawiają się ludzie, którzy próbują blokować słuszne inicjatywy we własnym interesie, ale to jest zaledwie odsetek wszystkich inicjatyw społecznych, które się zawiązują. Pozostałe grupy, na szczęście, działają po to, aby zrobić coś dobrego i poprawić jakość życia swojej wspólnoty – dodaje ekspert.

MOWIS pyta, co z tym „particeps”?

Partycypacja z rozmachem wkracza we wszystkie obszary naszego życia. Co i rusz słyszymy o zarządzaniu czy planowaniu partycypacyjnym, spotkaniach i forach jej praktyków, procesach, akcjach, przewodnikach, ewaluacjach dotyczących partycypacji. Stała się modna, ale czy jest znana tylko z tego, że jest znana? Czy wiemy, co się kryje za tym terminem? I czy jesteśmy „particeps”, czy nie?

Sylwia Drożdż

Partycypacja (z łac. particeps – biorący udział) to uczestnictwo jednostek w większej grupie, formacji, projekcie czy instytucji. W naszym przypadku najbardziej interesujące jest znaczenie tego pojęcia w kontekście udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji. To sposób na aktywne włączanie się w wydarzenia, które nas dotyczą, możliwość zabierania głosu i współdecydowania. Szczególnym zastosowaniem pojęcia partycypacji jest system „demokracji partycypacyjnej” (inaczej uczestniczącej), polegający na uspołecznieniu zarządzania budżetami miast lub dzielnic. Tak powstający budżet nazywany jest budżetem partycypacyjnym/obywatelskim. Partycypacja kojarzona jest także z dialogiem obywatelskim i konsultacjami.

ODO – czyli jak jest?

W ramach „Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego” – wspólnego projektu Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS) oraz Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Ja-

giellońskiego przeprowadzone zostały badania*, których celem było rozpoznanie stopnia znajomości pojęć i zagadnień dialogu obywatelskiego oraz sposobów postrzegania instytucji dialogu obywatelskiego przez mieszkańców Krakowa i krakowskie organizacje pozarządowe.

Okazuje się, że pojęcie dialogu obywatelskiego nie zakorzeniło się jeszcze w świadomości społecznej mieszkańców Krakowa, którzy najczęściej rozumieją lub kojarzą dialog obywatelski z szeroko pojętą aktywnością społeczną i/lub oddolnymi inicjatywami. Mieszkańcy znają również termin konsultacji społecznych i potrafią, zazwyczaj na bardzo ogólnym poziomie, opisać ich ideę i założenia. Najbardziej rozpoznawalną formą dialogu obywatelskiego okazała się instytucja budżetu obywatelskiego.

Organizacje pozarządowe zazwyczaj nie są identyfikowane jako reprezentanci mieszkańców Krakowa i wyraziciele ich opinii w kontaktach z władzami miasta. Z kolei organizacje pozarządowe podkreślają niewielką świadomość możliwości udziału w dialogu obywatelskim wśród mieszkańców oraz części organizacji.

Fakty, rok 2015

Budżet obywatelski – „reprezentant partycypacji”
Środki finansowe przeznaczone w budżecie Gminy Miejskiej Kraków: 14 045 000 zł.
Liczba złożonych projektów: 622
Liczba mieszkańców biorących udział w głosowaniu: 48 tys.

Konsultacje z NGO-sami

Liczba konsultowanych dokumentów: 18
Liczba organizacji pozarządowych biorących udział w konsultacjach: 28
Liczba krakowskich organizacji pozarządowych: 4879

Mieszkańcy Krakowa oraz przedstawiciele krakowskich organizacji pozarządowych wypowiedzieli się także m.in. na temat Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych, Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego i Komisji Dialogu Obywatelskiego.

Najlepiej rozpoznawalnym okazał się Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS), o którym słyszało 26 proc. respondentów, pozostałe instytucje dialogu są mniej rozpoznawalne.

***

Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS) został powołany przez Prezydenta Miasta Krakowa w 2006 r. Celem placówki jest koordynowanie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, a w szczególności: współpraca z trzecim sektorem, wspieranie partycypacji i budowa społeczeństwa obywatelskiego.

Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego (KRDPP) to organ konsultacyjno-opiniotwórczy Prezydenta Miasta Krakowa. Pierwsza KRDPP została powołana w 2012 r. Rada m.in. opiniuje projekty strategii i polityk miejskich oraz uchwał i aktów prawa miejscowego, zajmuje stanowisko w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO) są gremiami inicjatywno-doradczymi, tworzonymi przez organizacje pozarządowe oraz Miasto Kraków. Do zadań KDO należy m.in.: opiniowanie dokumentów strategicznych w danej dziedzinie, współpraca z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego. KDO są powoływane od 2011 r., obecnie działa ich siedem.

*Raport z badań DIALOG OBYWATELSKI w Krakowie w opiniach mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i mediów dostępny jest w portalu ngo.krakow.pl w zakładce MOWIS (OBSERWATORIUM DIALOGU OBYWATELSKIEGO – badania, raporty).

fot. archiwum MOWIS

Zespół Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych świętuje w tym roku 10. urodziny!

Hakowanie na żywo

Estimote i TAURON Arena Kraków łączą siły w organizacji największego hackathonu, jaki do tej pory widziała krakowska społeczność IT. Już 11 czerwca podczas RealityHack@TAURON Arena Kraków najlepsi programiści staną przed wyzwaniami stawianymi przez największą w Polsce halę widowiskowo-sportową!

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

RealityHack to seria wyzwań dla programistów, których zadaniem jest zbliżenie aplikacji mobilnych do potrzeb realnego świata. Wydarzenia organizowane przez Estimote odbywają się zarówno online, jak i offline. Motyw przewodni jest różny, ale cel pozostaje ten sam: budowa niesamowitych aplikacji przekraczających dotychczasowe możliwości telefonów komórkowych i kreujących nowe doświadczenia dzięki wykorzystaniu kontekstu realnego świata.

Podczas najbliższego RealityHack@TAURON Arena Kraków uczestnicy staną przed wyzwaniami, jakie stawia największa hala widowiskowo-sportowa w kraju. Będą one dotyczyć m.in. nawigacji wewnątrz budynku, wzbogacania pokazów i koncertów, zamawiania jedzenia i napojów, handlu i sprzedaży, nagród i strefy VIP – a to wszystko z użyciem beaconów Estimote.

Hackathon startuje w sobotę, 11 czerwca 2016 r., o godz. 9.00. Estimote i TAURON Arena Kraków wzywają wszystkich hakerów, programistów i designerów do wyzwolenia swojej kreatywności w budowaniu aplikacji, które wprowadzą arenę w świat przyszłości.

Ekspertsi specjalizujący się w programowaniu i designie będą w tym dniu służyć uczestnikom wsparciem merytorycznym i cennymi wskazówkami. Estimote i TAURON Arena Kraków dostarczą też napoje, przekąski i niesamowite nagrody dla zwycięzców oraz oczywiście niepowtarzalne możliwości zaprezentowania aplikacji, która pokaże TAURON Arenę Kraków, jakiej do tej pory nie znaliście!

Przybywajcie na RealityHack@TAURON Arena Kraków, 11 czerwca, godz. 9.00–17.00. „Just hack it!” – więcej informacji na www.realityhackkrk.com. Kontakt: Anna Królikowska, RealityHack@Estimote.com.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

18 maja

- Spotkanie z przedstawicielami wyróżnionych stacji kontroli pojazdów

19 maja

- XIV Memoriał Huberta Jerzego Wagnera, Polska – Serbia, TAURON Arena Kraków, ul. Stanisława Lema 7

20 maja

- Wręczenie Nagrody „Bezpieczny Kraków”, sale Dietla i Portretowa
- Jubileusz 70-lecia Oddziału Małopolskiego Polskiego Związku Głuchych w Krakowie, Kino Kijów
- Wizyta ambasador Finlandii Hanny Lehtinen

21 maja

- Święto Rzemiosła, Sala Obrad RMK

22 maja

- Święto Rodziny Krakowskiej, bulwar Czerwieński

24 maja

- Otwarcie basenu przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Sportowych nr 1, os. Handlowe 4
- Wręczenie Medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie Elżbiecie i Krzysztofowi Pendereckim, sala Lea

25 maja

- Festiwal Muzyki Filmowej: Scoring4Polański, wręczenie złotej odznaki Stowarzyszenia Filmowców Polskich Romanowi Polańskiemu, Centrum Kongresowe ICE Kraków, ul. Marii Konopnickiej 17

28 maja

- 60-lecie OSP Przyłasek Rusiecki, ul. Rzepakowa 13a
- Festiwal Muzyki Filmowej, Gala Muzyki Filmowej: Animacje, wręczenie nagrody ambasadora Festiwalu Muzyki Filmowej prof. Danielowi Carlinowi, TAURON Arena Kraków
- Wręczenie odznaki Honoris Gratia Victorowi Korpusence, Opera Krakowska

29 maja

- 25-lecie Międzynarodowego Centrum Kultury, Rynek Główny

31 maja

- Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, sala Lea
- 17. Tydzień Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z wzajemnością – Małopolskie Dni Osób Niepełnosprawnych”, Rynek Główny

1 czerwca

- Uroczyste odświeżenie tablicy pamiątkowej poświęconej Henrykowi Voglerowi, ul. Szeroka 38

Krótko i na temat

Święto teatru ulicznego

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych organizowany przez Teatr KTO od 1988 r. jest jednym z największych i najstarszych w tej części Europy festiwali poświęconych światowemu teatrowi plenerowemu. Każdego roku na cztery dni lipca Kraków zmienia się w wielką scenę, a sztuka wychodzi poza budynki teatralne, galerie czy muzea i koncentruje się na krakowskich placach – w tym roku spektakle prezentowane będą na Rynku Głównym, pl. Szczepańskim, Małym Rynku, a także po raz pierwszy na Rynku Podgórskim.

Tegoroczna edycja festiwalu (7–10 lipca) będzie poświęcona polskiemu teatrowi ulicznemu. Wystąpią sławy polskiego teatru ulicznego, a także mniej znane grupy, które niedawno zaczęły swoją przygodę na plenerowej scenie.

Zobaczymy m.in. przedstawienie „Mistrz Głodu” znakomitego poznańskiego zespołu Teatr Biuro Podróży, spektakl najstarszego teatru ulicznego w Polsce – Teatru Snów, a także warszawski Teatr Akt w spektaklu „Poza czasem”. Teatr KTO pokaże swój spektakl „Peregrinus” w niezwyklej formie – w wersji telewizyjnej. Widzowie będą też mogli podziwiać efektowny taniec francuskiej grupy Tango Sumo czy poznać piękną i poruszającą historię opowiedzianą butami przez hiszpański teatr Markeliñe. Wystąpią także ulubieńcy publiczności z lat ubiegłych – francuski zespół Tac O Tac, specjalizujący się w podniebnych akrobacjach na specjalnych szczydach. Na zakończenie festiwalu zapraszamy na imponujące podniebne show „Muaré Experience” w wykonaniu hiszpańsko-angielskich artystów z Duchamp Pilot. Nie zabraknie także spektakli dla

dzieci. Przed południem na pl. Szczepańskim przewidziane są zabawy i przedstawienia dla najmłodszych widzów.

W programie festiwalu znalazły się także spotkania z twórcami. Będziemy rozmawiać m.in. o kondycji polskiego teatru ulicznego, a także o największych europejskich festiwalach, prezentujących przedstawienia plenerowe. Szczegółowy program festiwalu na: www.teatrkt.pl w zakładce 29. ULICA.

Dżungla zabaw w Dworku Białoprądnickim

Nie trzeba wyjeżdżać z miasta, żeby spędzić niezapomniane wakacje w dżungli! Zapraszamy najmłodszych na fascynującą, egzotyczną letnią przygodę w Dworku Białoprądnickim! 27 czerwca rozpoczyna się Akcja Lato, która potrwa do 15 lipca. Zajęcia dla uczniów szkół podstawowych będą odbywać się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–16.00. Sprzedaż karnetów trwa.

Zajęcia będą miały charakter warsztatów edukacyjnych z wykorzystaniem elementów plastycznych, muzycznych oraz gier i zabaw (w tym nauka wierszy i piosenek, lektura na lato, wycieczki edukacyjne). W programie m.in.: autorski talent-show „Voice of Dworek”, poznawanie dzikich dźwięków, emocjonujące zabawy terenowe „Prawo dżungli”. Najmłodsi nauczą się, jak zrobić papierowe miniludy zgodne ze sztuką origami, a także spotkają się oko w oko z żarłoczną piranią w ramach zabaw z chustą animacyjną. Raz w tygodniu dzieci wyjadą na pasjonującą wycieczkę. Zajęcia przeznaczone są dla uczniów szkół podstawowych. Odpłatność: 150 zł/tydzień, możliwość zamówienia obiadu w cenie 6,50 zł/

dzień. Zapisy prowadzone są w kasie Dworku Białoprądnickiego, ul. Papiernicza 2. Liczba miejsc ograniczona.

Opłata za postój w strefie jeszcze łatwiejsza

Z początkiem czerwca usługę płatności poprzez aplikację instalowaną na urządzeniach mobilnych za postój w krakowskiej Strefie Płatnego Parkowania świadczyć będzie większa liczba operatorów. Klienci będą mieli do wyboru trzy rozwiązania: moBilet, SkyCash i Pango. Nowością będzie też możliwość wnoszenia opłat za pomocą kart płatniczych. Dotychczas usługa ta działała w oparciu o rozwiązanie przedpłatowe oparte na elektronicznej portmonetce.

To nie jedyna nowoczesna forma odpłatności za postój w strefie płatnego parkowania, wdrażana przez spółkę Miejska Infrastruktura. Spółka stworzyła sklep internetowy eAbonamenty, który obecnie ma już przeszło 15 tys. stałych zarejestrowanych użytkowników. Łatwiej za postój zapłacimy też na ulicy, dzięki instalowaniu nowoczesnych parkometrów, które dają możliwość płacenia kartą. Nowością jest możliwość płacenia z wykorzystaniem urządzeń obsługujących technologię NFC stosowaną m.in. w telefonach komórkowych.

Parking Przy Muzeum? Lubię to!

Parking Przy Muzeum doczekał się swojego profilu na FB. To kolejne – po opracowaniu logotypu identyfikującego parking, uruchomieniu strony internetowej obiektu i umieszczeniu go w aplikacji mobilnej o strefie płatnego parkowania – działanie mające na celu promocję parkingu, przygotowane przez spółkę Miejska Infrastruktura. Przypomnijmy, że od 1 stycznia br. zarządza ona obiektem zlokalizowanym koło Muzeum Narodowego.

Warto wspomnieć, że Miejska Infrastruktura już wcześniej podjęła szereg działań w celu poprawy jakości obsługi klientów. Wprowadzono m.in. możliwość zakupu abonamentu bezpośrednio w kasie, płatności bezgotówkowe, poprawiło się działanie systemu obsługi parkingu, umożliwiono korzystanie z sieci WiFi. Zmienił się także cennik – obecnie najniższa stawka za postój to 1,5 zł za pół godziny parkowania, wprowadzono też abonamenty dwu-, trzy- i czterodobowe. Parking łatwiej znaleźć dzięki nowemu znakowi graficznemu i uruchomieniu strony internetowej z dokładną lokalizacją i danymi GPS. Zadbano też o właściwą informację na stronie GoogleMaps oraz na portalu tematycznym parkopedia. Na trasach wlotowych do Krakowa oraz na ulicach miasta pojawiło się więcej tablic wskazujących drogę do parkingu.

foto: Mariusz Marand Wiśniewski

Tegoroczna edycja festiwalu będzie poświęcona polskiemu teatrowi ulicznemu

Światowe dziedzictwo i jego ludzie

Od 21 do 25 maja w Krakowie gościła grupa dzieci i ich opiekunów z Budapesztu, Kutnej Hory i Bańskiej Szczawnicy. Wraz z krakowskimi kolegami ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. św. Wojciecha wzięli udział w międzynarodowym projekcie edukacyjnym Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC).

fot. Wiesław Majka / UMK

Uczestnicy projektu mieli okazję nauczyć się krakowiaka

Agata Mierzyńska

OWHC jest międzynarodową organizacją pozarządową skupiającą miasta wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jej celem jest wymiana informacji, nawiązywanie współpracy pomiędzy miastami członkowskimi w zakresie ochrony światowego dziedzictwa, jego popularyzacji, a także różnych aspektów zarządzania miastami historycznymi. Eksperti, naukowcy i przedstawiciele władz miast współpracują przy tworzeniu bazy know-how dotyczącej rozwiązywania specyficznych problemów i wyzwań, przed którymi stają te miasta. Organizacja proponuje swoim członkom udział w projektach dotyczących turystyki miast historycznych, a także w inicjatywach edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży. OWHC skupia ok. 250 miast z całego świata, więc aby ułatwić

organizację pracy i wymian, została podzielona na siedem sekretariatów regionalnych. Kraków jest zaangażowany w prace Sekretariatu Regionalnego Miast Europy Wschodniej i Centralnej z siedzibą w Budapeszcie.

Jednym z przykładów takich działań jest projekt edukacyjny, który Kraków realizuje z Kutną Horą, Bańską Szczawnicą i Budapesztem. Odbywa się on w czasie pięciodniowej wizyty w mieście światowego dziedzictwa (w ubiegłym roku gospodarzem była Kutna Hora w Czechach). Dzieci poznają wówczas nie tylko zabytki i historię danego miasta, ale także – w czasie gier edukacyjnych przygotowanych w szkołach – poszerzają swoją wiedzę o miastach historycznych. Elementem programu jest również krótka prezentacja wygłoszona przez eksperta – opiekunkę projektu dr Katalin Kiss z Budapesztu – poświęcona zagadnieniom światowego dziedzictwa. Prze-

prowadzany w języku angielskim program jest dla dzieci także doskonałym ćwiczeniem komunikowania się w tym języku i okazją do nawiązania kontaktów z rówieśnikami z innych krajów.

W czasie pobytu w Krakowie dzieci zwiedziły Stare Miasto, Muzeum Podziemia Rynku, Kazimierz, podziwiały panoramę miasta z kopca Kościuszki. W programie znalazła się wycieczka do starej Nowej Huty i Kopalni Soli w Wieliczce, a także do Ogrodu Doświadczeń. Dzieci z Kutnej Hory, Budapesztu i Bańskiej Szczawnicy odwiedziły też szkołę swoich gospodarzy: Szkołę Podstawową nr 2, gdzie uczyły się tańczyć krakowiaka, oraz Szkołę Podstawową nr 4, a w Pałacu Wielopolskich spotkały się z Zastępcą Dyrektora Wydziału Edukacji Dariuszem Domajewskim.

Zadaniem do wykonania w ramach przygotowań do spotkania w Krakowie były – zorganizowane przez każde miasto – gry edukacyjne o tych miastach, a także pocztówki, zrobione własnoręcznie przez dzieci z uczestniczących szkół (nie tylko uczestników projektu, ale wszystkich uczniów). Dzięki temu przesłanie projektu i zaangażowanie szkoły nie ograniczyło się tylko do wydelegowania czwórki uczestników (właśnie tylu uczniów z każdego miasta bierze udział w projekcie) – ale objęło większą grupę dzieci.

Tematem przewodnim krakowskiego programu było światowe dziedzictwo i jego ludzie. Szczególnie w Krakowie – mieście, które swoją tożsamość buduje na historii – światowe dziedzictwo nie powinno być obce i dalekie. To górnolotnie brzmiące pojęcie odnosi się przecież i do naszego najbliższego sąsiedztwa – nie tylko do znanych na świecie historycznych budowli, do układu urbanistycznego miasta, starych budynków użyteczności publicznej, instytucji, które lata świetności mają już za sobą, i do krakowskich kamienic, w których mieszkamy.

Najważniejszy jednak jest fakt, że to dziedzictwo towarzyszy nam na co dzień. Jego ludzie to nie tylko architekci słynnych budowli, wizjonerzy, fundatorzy, restauratorzy zabytków i badacze. To też każdy obywatel miasta historycznego. Szczególną nadzieją jest młodzież: uczniowie, studenci, którzy dziś uświadomieni na sprawy wspólnego dziedzictwa i odpowiedzialności za nie, w przyszłości będą świadomi, że światowe dziedzictwo to dziedzictwo każdego z nas.

Nasi młodzi goście z zaprzyjaźnionych, historycznych miast: Budapesztu, Kutnej Hory i Bańskiej Szczawnicy byli zachwyceni Krakowem. Obiecali, że będą ambasadorami naszego miasta, i wrócą tu z rodzinami i przyjaciółmi.

Akademia Młodych Orłów

Marzysz, aby zostać następcą Roberta Lewandowskiego? A może po prostu lubisz piłkę nożną i chcesz zwiększyć swoje umiejętności? Wstąp do Akademii Młodych Orłów! Ten autorski projekt PZPN realizowany wraz z Miastem Kraków i Małopolskim Związkiem Piłki Nożnej jest gwarancją szkolenia na najwyższym poziomie.

Paulina Pacho

Akademia Młodych Orłów to propozycja dla najmłodszych adeptów piłki nożnej, zarówno chłopców, jak i dziewczynek. Uczestnicy podzieleni są na trzy kategorie wiekowe: Skrzaty (6–7 lat), Zacy (8–9 lat) oraz Orliki (10–11 lat). Zajęcia pod okiem doświadczonych trenerów odbywają się dwa razy w tygodniu. – Naszym celem jest przede wszystkim popularyzacja piłki nożnej wśród dzieci, a co za tym idzie, podniesienie poziomu tej dyscypliny w Polsce – mówi Dariusz Wójtowicz, trener koordynujący AMO w Krakowie, mający licencję UEFA PRO. Obecnie w krakowskiej Akademii Młodych Orłów trenuje 80 dzieci, każdy z uczestników otrzymał nieodpłatnie sprzęt sportowy. Treningi sprawiły, że niektórym z nich udało się zmienić barwy klubowe, a niezrzeszonym znaleźć klub.

Jak dostać się do AMO? Każdego roku w czerwcu podczas Dni Talentu przeprowadzone są testy dla potencjalnych uczestników projektu. – Zapraszamy wszystkie dzieci: i te, które nigdzie nie trenują, jak i te, które chcą uczestniczyć w dodatkowym szkoleniu – mówi trener Dariusz Wójtowicz. W Krakowie jeszcze jedna rekrutacja przed nami – w dniach 17–19 czerwca na orliku przy ul. Strąkowej 3a. W trakcie testów sprawnościowych przygotowanych w formie zabaw piłkarskich sprawdzone zostaną umiejętności związane ze zwrotem z piłką, biegiem bez piłki, dryblingiem, żonglerką nogą. Każde dziecko weźmie też udział w krótkiej grze kontrolnej.

Akademia Młodych Orłów to bezpłatna inicjatywa, dzięki której każdy uczestnik ma szansę na rozwój i doskonalenie swoich umiejętności. Ważne jest również to, że program zachęca dzieci do regularnego uprawiania sportu. Kto wie? Być może wśród tych młodych adeptów futbolu znajdą się przyszli reprezentanci Polski?

Więcej informacji i szczegółów można znaleźć na stronie www.laczynaspilka/akademia-mlodych-orlow oraz na Facebooku na profilu „Łączy nas piłka”.

foto. Patryk Stawński

Najbliższa rekrutacja do AMO już 17 czerwca

Zwiedzanie Krakowa tramwajem wodnym

Jest co najmniej kilka powodów, dla których mieszkańiec podwawelskiego grodu czy turysta odwiedzający nasze miasto powinien skorzystać z rejsu Krakowskim Tramwajem Wodnym.

Jerzy Sasorski*

Spojrzenie na dawną stolicę Polski z perspektywy rzeki Wisły dostarcza nowych wrażeń. Na trasie KTW znajduje się bowiem wiele znanych zabytków. To właśnie stało się inspiracją do uruchomienia Krakowskiego Tramwaju Wodnego w ramach projektu „Turystyczny szlak żeglugi śródlądowej po rzece Wiśle w Krakowie”, realizowanego przez Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie. Za pieniądze z budżetu Gminy Miejskiej Kraków oraz ze środków unijnych – z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (MRPO na lata 2007–2013) powstała niezbędna infrastruktura. 3 mln zł (1,2 mln z GMK i 1,8 mln z UE) kosztowało wybudowanie przystanków tramwaju oraz 10 stanowisk cumowniczych.

Pierwszy rejs Krakowskiego Tramwaju Wodnego odbył się 22 czerwca 2009 r. Po kilku latach w konkursie na zarządcę znów została wybrana firma „Aqua Fun” i przez najbliższe trzy sezony to ona zadba

o właściwe funkcjonowanie tramwaju wodnego. KTW ma oznakowane, wyposażone w niezbędne urządzenia przystanki. Łódki dostarcza zarządca, który bierze też na siebie finansowe ryzyko przedsięwzięcia.

Wziąwszy pod uwagę mocną konkurencję innych przewoźników, niełatwo jest przekonać klientów do korzystania akurat z Krakowskiego Tramwaju Wodnego.

– Przy współpracy z biurami podróży i innymi instytucjami z branży turystycznej postaram się możliwie szeroko rozpropagować Krakowski Tramwaj Wodny – zapewnił Krystian Kapusta, właściciel firmy „Aqua Fun”. – Pływają jednostki przewożące po 12 osób, codziennie w godz. 10.00–18.45, sezon rozpoczęliśmy 1 maja, a zakończymy 30 września. Jestem również przygotowany na dłuższe rejsy do Tyńca. Istnieje możliwość wcześniejszej rezerwacji biletów.

Największe zalety KTW to przede wszystkim stały rozkład rejsów i przystępne ceny biletów – normalny na tzw. linii miejskiej (Galeria Kazimierz – Wawel – Salwator lub Salwator – Wawel – Galeria Kazimierz) kosztuje 10 zł, ulgowy – 8 zł.

Przystanki KTW: Galeria Kazimierz, Paulińska/Kościół na Skalce, WAWEL/Stare Miasto (przy bulwarze Czerwieńskim), Most Dębnicki/Zwierzyniec, Flisacka/Salwator, a w odwrotnym kierunku – Flisacka/Salwator, Dom Papieski/Dębniki, WAWEL/Stare Miasto, Most Grunwaldzki/ICE, Most Piłsudskiego/Podgórze, Most Kotlarski/Zabłocie, Galeria Kazimierz.

Informacje dotyczące KTW – w tym rozkład i cennik rejsów – są dostępne na stronach internetowych: www.ktw.krakow.pl i www.tramwajwodny.net.pl.

*rzecznik prasowy Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie

Zażyj sztuki

90 dni wakacji i ponad 90 nietuzinkowych wydarzeń. Przez całe lato, codziennie od 5 czerwca do końca sierpnia, Teatr Łażnia Nowa zaprasza nad Zalew Nowohucki, gdzie powstał specjalny obóz – Nowy Bulwart Sztuki. Kultura, literatura, film, ekologia, kulinaria, działania artystyczne, sport – tu każdy znajdzie coś dla siebie. I to za darmo!

Katarzyna Krasoń

Nowy Bulwart Sztuki to przestrzeń działań artystycznych, kulturalnych, rozrywkowych i edukacyjnych – doskonała propozycja na wakacje w mieście. I to nie tylko dla nowohucian, ale dla każdego, kto chciałby poczuć powiew letniej kultury, zażyć haustu niebanalnej sztuki, zrelaksować się w wyjątkowej przestrzeni, poznać ciekawych ludzi i uczestniczyć w niecodziennych artystycznych działaniach. – Przygotowaliśmy bardzo bogatą ofertę: duża część wydarzeń odbywa się cyklicznie, co nie zmienia faktu, że każde z nich jest wyjątkowe i niepowtarzalne – podkreśla Magdalena Urbańska z Teatru Łażnia Nowa.

Uczestnicy Bulwartu mogą spodziewać się m.in. „polubienia poniedziałków!”, „rozwoju kreatywności we wtorki”, „nieba w gębie w każdą środę”, „czwartków pełnych inspiracji”, „tanecznych piątków”, „gorączki od intensywności sobotniej nocy” oraz „niedzielnich igraszek muzycznych, literackich i filmowych”.

Co zaplanowali organizatorzy, aby zachęcić krakowian do polubienia poniedziałków? WARSZTATY EKO / ART&SCIENCE / DESIGN dla dzieci, tematycznie połączone z pozostałymi wydarzeniami, które odbywają się w ramach Nowego Bulwartu Sztuki w każdy poniedziałek. W czerwcu Zalew jest przestrzenią ekologicznych inspiracji – nie tylko w zakresie ochrony przyrody, ale i popularnej ostatnio sztuki eco-friendly. Interdyscyplinarne myślenie o sztuce i naukach ścisłych, zyskujące na popularności w ostatnich latach, będzie okazją do połączenia w działaniu kultury i edukacji w lipcu, a powracająca moda na retro i vintage stanowić będzie motyw przewodni sierpniowych spotkań z designem.

Warsztatowym dniem są również wtorki. To czas działań kreatywnych dla dorosłych – sycia, licznych zajęć manualnych, przygotowywania rękodzielniczych artefaktów. W ramach SZYCIA NA TRAWIE uczestnicy odpowiedzą sobie na fundamentalne pytanie: „jak szyc?”,

a WARSZTATY FOTOGRAFICZNE rozwiną ich umiejętności fotograficzne. Ponadto wtorkowe popołudnia wypełnione zostaną przez GRY PLENEROWE i zabawy w stylu escape room, w trakcie których trzeba zdać się na własną intuicję i „szósty zmysł”.

Najbardziej smakowitym dniem cyklu jest środa. Właśnie w ten dzień organizatorzy zapraszają do plenerowej kuchni na warsztaty i pokazy kulinarne NIEBO W GĘBIE. Pichcić, pitrasić, gotować, przyrządzać będą też przez całe lato uczestnicy wydarzenia.

Czwartek to z kolei dzień spotkań kreatywnych. Nowa Huta i Kraków pełne są fascynujących osobowości – ludzi, którzy odważyli się realizować marzenia i wcielać w życie nawet najbardziej niesamowite pomysły. Ich historie inspirują, a opowieści zaskakują. W czwartki organizatorzy odkręcają KRAN, czyli Kreatywne Rozmowy Angażujące Nowohucian. W czasie spotkań przy Bulwarze nowohucianie (i nie tylko) opowiadają o swojej drodze do urzeczywistnienia planów, o pasji, którą przekuli w życie zawodowe, a także motywują do szukania inspiracji.

Organizatorzy Nowego Bulwartu Sztuki mają też receptę na to, jak skutecznie odregagować męczący tydzień. Przepis jest prosty: wystarczy udać się na międzypokoleniową

POTAŃCÓWKĘ – w każdy piątek o godzinie 18.00. Świetni DJ-e, muzyka z kilku dekad, ponadczasowe dźwięki dla każdego – niezależnie od wieku i umiejętności tanecznych. Piątki to czas na wakacyjną zabawę.

Jak na szaleństwa weekendowe przystało, również soboty będą pełne wrażeń. Co tydzień na SCENIE NOCY LETNIEJ są prezentowane zarówno najstynniejsze spektakle z repertuaru Łażni Nowej, jak i przedstawienia współpracujących z Teatrem artystów, a także spektakle dla dzieci. Ale to nie wszystko! Po każdym przedstawieniu krakowianie mają też możliwość spotkania się z artystami i porozmawiania na każdy temat.

Niedziela to czas na poruszenie wszystkich zmysłów – i to dla każdego pokolenia. Ostatni dzień tygodnia zaczyna się od zajęć JOGI NA TRAWIE. Później wszystkie dzieci mają okazję wziąć udział w cyklu literackim CZYTANIE NA DRUGIE ŚNIADANIE. Popołudnia upływają pod znakiem KLASYKI NA ŻYWO. Na odwiedzających Nowy Bulwart Sztuki czekają koncerty muzyki klasycznej na najwyższym poziomie, zaprezentowane przez uznanych, choć niestandardowych artystów. Wieczory to natomiast gratka dla amatorów kina. Organizatorzy zapraszają na KINO PLENEROWE. Można wtedy zobaczyć najlepsze filmy autorskie z ostatnich lat, ale też wartościowe kino gatunkowe. Każdy z pokazów jest poprzedzony krótkim wprowadzeniem przez krytyka lub filmoznawcę.

– Każdego dnia nad Zalewem Nowohuckim krakowianie mogą też szukać instalacji teatralnych, spotkań z artystami, treningów sportowych, wspólnych zabaw, strefy do odpoczynku i wielu innych atrakcji. Zachęcamy do sprawdzenia naszego szczegółowego harmonogramu wydarzeń i wspólnej zabawy o każdej porze przy Bulwarowej – tu zawsze dzieje się coś ciekawego – przekonuje Magdalena Urbańska.

foto: Bartosz Siedlik

Spektakl „Klub miłośników filmu Misja” zainaugurował 5 czerwca Nowy Bulwart Sztuki

Jeden świat

18 i 19 czerwca Rynek Główny po raz kolejny stanie się miejscem radosnej integracji: emocje wzbudzać będą utytułowani sportowcy, a na scenie pod Ratuszem wystąpią największe gwiazdy muzyki. Fundacja Anny Dymnej zaprasza na Festiwal Zaczarowanej Piosenki oraz Ogólnopolskie Dni Integracji „Zwycięzca Mimo Wszystko”.

Wojciech Szczawiński

W pierwszym dniu wydarzenia o godz. 19.00 wystąpią finaliści festiwalu, utalentowane wokalne osoby niepełnosprawne. Wspierać ich będą: Edyta Górniak, Anita Lipnicka, Katarzyna Nosowska, Natalia Przybysz, Mieczysław Szczęśniak i Damian Ukeje. Koncert poprowadzą: Anna Dymna, Piotr Głowacki, Bronia Zamachowska i Zbigniew Zamachowski. Na zwycięzców konkursu czekają nie tylko statuetki Zaczarowanego Ptaszka, ale także stypendia umożliwiające im dalszy rozwój muzycznych pasji: I miejsce – 24 000 zł, II miejsce – 10 000 zł, III miejsce – 5000 zł. Taryf ulgowych dla nikogo nie będzie. Laureatów wyłoni jury w składzie: Sonia Bohosiewicz, Grzegorz Daukszewicz, Krzysztof Globisz, Jan Kanty Pawluśkiewicz, Włodzimierz Korcz, Monika Kuszyńska, Alicja Majewska, Wojciech Mazolewski, Ewa Telega i Zbigniew Preisner. Nie będzie to koniec muzycznych atrakcji.

Następnego dnia o godz. 21.00 odbędzie się uroczysty koncert Fundacji Anny Dymnej

„Mimo Wszystko” zatytułowany „Jeden świat”. Wystąpią w nim laureaci dotychczasowych 13 edycji Festiwalu Zaczarowanej Piosenki, a także: Monika Kuszyńska, Mieczysław Szczęśniak, Andrzej Piaseczny, Halina Mlyn-

foto: Gabriela Szewczyk

18 i 19 czerwca Rynek Główny znów stanie się miejscem radosnej integracji

kowa i Kasia Cerekwicka. W wydarzeniu, które poprowadzą Anna Dymna i Piotr Polk, wezmą również udział goście specjalni.

W niedzielne przedpołudnie płyta Rynku zamieni się w arenę sportowych zmagani. Swoje umiejętności zaprezentują niepełnosprawni mistrzowie paraolimpiad, świata i Europy. Obecny będzie m.in. Rafał Wilk, który wystąpi na tegorocznej paraolimpiadzie w Rio de Janeiro. Z kolei Przemysław Saleta, Michał Olszański, Zbigniew Zamachowski oraz kilkoro innych znanych i lubianych rozegrają mecz siatkówki z niepełnosprawnymi zawodnikami. Więcej informacji dostępne jest na stronie www.mimowszystko.org.

Studiuj z nami!

W Krakowie nadal odczuwalny jest brak kierunku studiów o naszym mieście i regionie. „Cracoviana – miasto i region w turystyce” to interesująca propozycja podyplomowych studiów organizowanych w roku akademickim 2016/2017 przez Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie we współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

Marcin Gadocha, Piotr Hapanowicz

To zaproszenie do wspólnego odkrywania Krakowa i Małopolski. Studia są dwusemestralne, składają się z 22 przedmiotów kursowych oraz konsultacji dyplomowych (w sumie 380 godzin). Ukierunkowane są na wszechstronny rozwój słuchaczy. Na atrakcyjny program studiów składają się zajęcia przybliżające najważniejsze za-

gadnienia z zakresu dziejów oraz szeroko pojętej kultury duchowej i materialnej Krakowa oraz Małopolski, w tym fenomenów Galicji, Kazimierza i Nowej Huty. Ponadto w programie znajdują się bloki tematyczne prezentujące muzea Krakowa i elementy metodyki muzealnej.

Istotny blok tematyczny dotyczy turystyki miejskiej, w tym jej nowoczesnych form, organizacji imprez turystycznych w mie-

ście, promocji produktu turystycznego, szlaków turystycznych, a także metodyki pilotażu i przewodnictwa turystycznego. Zajęcia będą odbywać się na uczelni oraz w zabytkowych wnętrzach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, a wykłady poprowadzą znani specjaliści.

Propozycja adresowana jest do absolwentów wyższych uczelni, którzy ukończyli dowolny kierunek studiów, zwłaszcza do osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy o Krakowie i Małopolsce, nauczycieli, miłośników Krakowa i lokalnej tradycji, przewodników turystycznych, muzealników, bibliotekarzy, a także pracowników innych instytucji kulturalnych czy urzędników administracji samorządowej.

Termin składania dokumentów upływa 30.09.2016 r. Szczegółowe informacje: tel. 12 662-61-82; podyplohist@up.krakow.pl; www.historia.up.krakow.pl.

Wianki, wianki

Kolejna edycja krakowskiego Świąta Muzyki odbędzie się 25 czerwca. Cztery sceny, kilkudziesięcioro wykonawców i wydarzenia towarzyszące dają łącznie ponad 24 godziny muzyki granej na żywo!

Karolina Grysiak

Grzegorz Turnau czy Dawid Podsiadło? Świetliki czy Fisz Emade Tworzywo? Natalia Przybysz czy Stanisława Celińska? The Dumplings czy Gadabit? To tylko część z wyborów, przed jakimi staną krakowianie 25 czerwca.

Rzeczywiście będzie różnorodnie. Nie tylko pod względem repertuaru, ale też lokalizacji, których w tym roku przygotowano ponad 10, a w każdej z nich na mieszkańców i turystów będą czekać wyjątkowe koncerty. Część z nich odbędzie się w niezwykłych miejscach. Przykładem może być występ, który w pobliżu mostu Dębnickiego da Capella Cracoviensis w ramach piątej jubileuszowej Wodnej Masy Krytycznej. Niemal równocześnie wystartują koncerty na trzech scenach w Centrum – Hard Rock Cafe Kraków na Małym Rynku, Międzypokoleniowa na Rynku Głównym i Scena Krakowska na pl. Szczepańskim. To oczywiście nie wszystkie miejsca, gdzie Świąto Muzyki będzie obchodzone. Poza najbliższym otoczeniem Rynku Głównego krakowianie będą

mogli cieszyć się muzyką na bulwarach wiślanych u stóp wzgórza wawelskiego przy ul. Powiśle 11, gdzie powstanie niezwykle orzeźwiająca scena Spragnieni Lata. – Rozłożymy The Beatles na czynniki pierwsze i złożymy na nowo, trochę bardziej awangardowo – tak piątą edycję trasy koncertowej Spragnieni Lata zapowiada dyrektor artystyczny projektu Tymon Tymański, do którego dołączą Natalia Przybysz, Natalia Grosiak i Krzysztof Zalewski. Połączą oni swoje siły i jako jedna formacja zmierzą się z legendą – piosenkami The Beatles z kultowego „The White Album”. Przed nimi wystąpi bardzo ciekawa Maja Koman. Jej występ poprzedzi koncert SOLO ACT Krzysztofa Zalewskiego.

Tradycyjnie nie zabraknie konkursu na najpiękniejszy wianek, w którym będzie można wygrać atrakcyjną nagrodę.

Wianki – Świąto Muzyki oczywiście zastępuje też na wyjątkową oprawę. Jak co roku mieszkańcy Krakowa będą mogli podziwiać zjawiskowy pokaz ogni sztucznych, który barwnie pomaluje niebo nad miastem.

fot. Bogusław Świerkowski

Tradycyjnie na zakończenie dnia przygotowano pokaz sztucznych ogni

TAURON
ARENA KRAKÓW

WYDARZENIA 2016

11.06
**REALITYHACK@
TAURON ARENA KRAKÓW**

15.06
ZAZ

18.06
**FESTIWAL HIP-HOPU:
POWROT KRÓLA**

26.06
MARCIN GORTAT CAMP

02.07
BLACK SABBATH

13-17.07
**MECZE FINAŁ SIX
LIGI MISTRZÓW**

27-31.07
ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY

31.07
**SPOTKANIE WOLONTARIUSZY
Z PAPIEŻEM FRANCISZKIEM**

17 | 19.08
**LIGA MISTRZÓW
W HOKEJU NA LODZIE**

08.09
KINGS OF LEON

WIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW NA:

www.tauronarenakrakow.pl

fot. Bogusław Świerżowski

Wacław Dubiński – absolwent Wydziału Metalurgicznego AGH w Krakowie; mieszkaniec Nowej Huty, senior, społecznik

Zawsze interesował się Pan życiem miasta?

Wacław Dubiński: Tak, odkąd pamiętam, interesowałem się sprawami miasta.

Czyli od zawsze był Pan społecznikiem?

WD: W pewnym sensie na pewno byłem i ciągle nim jestem. Pochodzę ze wsi, a nawet powiem więcej – z takiej „wiochy zabitej dechami”. Zaraz po wyzwoleniu wyemigrowałem do Krakowa, do tak zwanych szkół. Skończyłem tutaj gimnazjum, technikum i dostałem nakaz pracy na Śląsku przez dwa lata. Następne trzy lata spędziłem w wojsku. Później wróciłem do Krakowa, gdzie skończyłem studia na Akademii Górniczo-Hutniczej i poszedłem do pracy do kombinatu metalurgicznego Huty im. Lenina. Następnie przeniósłem się do biura projektów, do Prodlawu przy ul. Mogiłskiej. Stamtąd poszedłem na emeryturę. W tej chwili jestem więc darmowym zjadaczem chleba. Jednak obok mojej pracy zawodowej zawsze włączałem się w nurt życia publicznego. Mam złotą odznakę „Za pracę społeczną na rzecz miasta Krakowa”, złotą odznakę „Budowniczego Huty Lenina” czy odznakę „Budowniczego Miasta Nowa Huta”.

Kocha pan Kraków?

WD: Oczywiście, że tak. To znaczy Hutę! W Hucie jestem od 1953 r., a więc prawie od początku [budowa rozpoczęła się w 1949 r., a do Krakowa została przyłączona w 1951 r. – dop. autor tekstu].

Jest Pan bardzo aktywnym seniorem. Kraków to dobre miejsce dla ludzi w Pana wieku?

WD: Prawdę mówiąc, nie należę do żadnego stowarzyszenia zrzeszającego seniorów, ale jestem członkiem Stowarzyszenia Tradycji Ludowego Wojska Polskiego i tam się realizuję. Naszym głównym motywem działania jest wygłaszanie pogadarek dla młodzieży szkolnej.

Poza tym kupiłem także działkę na terenie Huty, przy osiedlu Piastów i mam tam mnóstwo do zrobienia. Trzeba kopać, uprawiać, posadzić, skosić... Nie mogę więc narzekać na nadmiar wolnego czasu, bo jak się chce coś robić, to w Krakowie naprawdę nie brakuje możliwości. Mimo że teraz jestem na emeryturze, to często mówię, że nie mam czasu.

Jest Pan najstarszym wnioskodawcą nie tylko w tegorocznym budżecie obywatelskim, ale we wszystkich przeprowadzonych dotąd edycjach. Pochwali się Pan, ile ma Pan lat?

WD: Jestem rocznik 1929!

Czekam na głosowanie i jestem dobrej myśli

O Nowej Hucie, zaangażowaniu społecznym i swoim projekcie pn. „Poprawa obecnej infrastruktury na os. Handlowym 1” z Wacławem Dubińskim, najstarszym wnioskodawcą w tegorocznym budżecie obywatelskim w Krakowie, rozmawia Tadeusz Mordarski.

I skąd pomysł, aby złożyć wniosek w budżecie obywatelskim?

WD: Wie Pan co... zaraz Panu pokażę, co mnie, mówiąc delikatnie, wnerwia. O, niech Pan spojrzy za okno – otoczenie! Ja tu, na osiedlu Handlowym 1, mieszkam od pół roku. Wcześniej także mieszkalem na tym osiedlu, ale w innym bloku, numer 8. W międzyczasie, na chwilę, przeprowadziłem się do Wieliczki, gdzie także mieszkalem na osiedlu. Jednak kilka miesięcy temu wróciłem do Huty. I niech Pan zobaczy, nawet narysowałem taki szkic: tu jest wejście do klatki, tu bardzo szeroki chodnik dla pieszych, tu jezdnia, a tu bardzo wąski parking z bardzo wysokim krawężnikiem. To rozwiązanie powoduje, że samochody zawieszają się na tym krawężniku, gdy próbują zaparkować. Sam się zawiesiłem dwa razy! Jak jedzie samochód MPO, to wjeżdża na chodnik, bo jezdnia jest wąska, i łamie płyty chodnikowe. Nogi można później potać. Nie wspomnę już o tym, że na tej drodze dwa auta nie mogą się minąć i trzeba cofać. Wkurzyło mnie to wszystko i postanowiłem działać.

Rozmawiał Pan z innymi mieszkańcami?

WD: Oczywiście. Zebrałem nawet podpisy. U nas w bloku działa coś takiego jak Komitet Blokowy, więc wcześniej skontaktowałem się w tej sprawie z jego przewodniczącym, ale on mi powiedział: mnie to nie obchodzi. Podziękowałem więc, powiedziałem, że to pomyłka, iż zajmuje stanowisko przewodniczącego, i nawiązałem kontakt z jego zastępcą, który się włączył w to wszystko. Rozmawiałem także z kierowcami, którzy tutaj parkują. Mam również opinie ze Straży Pożarnej czy Pogotowia Ratunkowego.

Miał pan jakieś trudności w złożeniu wniosku?

WD: Żadnych! Przypadek zrządził, że trafiłem na takie pismo [rozmówca wyciąga dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL – dop. autor tekstu] i tu jest taki obszerny artykuł o budżecie obywatelskim „Obywatele obywatelom”. Z niego się dowiedziałem, co należy zrobić, ale poszedłem jeszcze do Urzędu Miasta Krakowa. Skierowano mnie do odpowiedniej instytucji, która – jak się okazało – znajduje się w Nowej Hucie, na osiedlu Centrum C. Tam udzielono mi bardzo życzliwej pomocy, aż do tego stopnia, że pani wydrukowała dla mnie wniosek, bo ja napisałem go odręcznie. Następnie złożyłem ten druk.

Teraz pozostaje Panu czekać na wyniki głosowania.

WD: Rozmawiałem z wieloma osobami, radnymi, sąsiadami, kierowcami. Byłem nawet w Zarządzie Infrastruktury Komunalnej i Transportu oraz w Radzie Dzielnicy XVIII Nowa Huta. Sąsiad z dołu powiedział mi, że na pewno poprze mój wniosek. No ale inny stwierdził z kolei, że nie powinniśmy przesuwac chodnika bliżej budynku, bo będzie większy hałas. Czekam więc na wyniki głosowania i jestem dobrej myśli.

Okiem Przewodniczącego: dzielnice naszych marzeń

Dzielnice to najbliższa mieszkańcom władza. Efekty ich działania widoczne są na okolicznych placach zabaw, drogach czy terenach zielonych. Niestety, mieszkańcy nie zawsze są zadowoleni z tego, jak dzielnice funkcjonują. Jedno jest pewne – dzielnice są dla mieszkańców ważne. Są jak małe ojczyzny, o które chcemy dbać i którym chcemy nadawać odpowiednie znaczenie. Chcemy, by w wielu dziedzinach stały się one jeszcze ważniejsze niż dziś. Co zatem powinniśmy zrobić, aby stały się jeszcze bliższe krakowianom?

fot. Wiesław Majka / UMK

Protoplastą dzielnic są XIV-wieczne kwartaly Krakowa, wykreślane na starych mapach i opisane w kronikach. Przez wieki w Krakowie dokonywano różnych podziałów, przejmowano podkrakowskie wsie, tworzone dzielnice katastralne, potem wyznaczono cztery dzielnice główne. Po odrodzeniu samorządu dokonano podziału na 18 dzielnic. Podstawą podziału były granice geograficzno-komunikacyjne, doświadczenia miast europejskich i nasze lokalne przyzwyczajenia. Sytuacja taka utrzymuje się od 1991 r., kiedy to ówczesna Rada Miasta, większością jednego głosu, zdecydowała o przyjęciu takiego podziału.

Kraków liderem w Polsce

Kraków stworzył najbardziej dojrzały i merytoryczny system dzielnic. Wiele miast uczy się od Krakowa podziału kompetencji i zakresu działania dzielnic oraz zasad ich finansowania. Porównując krakowskie dzielnice z odpowiednikami z innych miast, dostrzegamy wiele pozytywnych naszego systemu. Kraków ma dzielnice największe obszarowo i ludnościowo. Miasto daje dzielnicom z budżetu procentowo najwięcej w Polsce, choć trzeba niestety przyznać, że z roku na rok kwoty te stanowią coraz mniejszy odsetek całego budżetu miasta. W wyborach do rad dzielnicowych odnotowywano największą frekwencję, także w Krakowie najwięcej jest kandydatów na radnych dzielnicowych. Mieszkańcy krakowskich dzielnic najwięcej w Polsce wiedzą o swoich dzielnicach, znają swoich radnych, najwyżej oceniają swoje dzielnice. Zdecydowanie można pokusić się o stwierdzenie, że krakowskie dzielnice są w Polsce liderem.

Konieczność zmian i reformy dzielnic

Powyższe spostrzeżenia są powodem do dumy, ale nie pozwalają na pozostawienie obecnej sytuacji bez zmian. W Krakowie wielu mieszkańców źle ocenia dzielnice. Wiele osób nie zna ich kompetencji i obowiązków, nie uważa ich działań, nie korzysta z ich pośrednictwa w rozwiązywaniu różnych problemów związanych z funkcjonowaniem miasta. To także w Krakowie pojawiają się opinie, że rady dzielnic są bezradne w sprawach lokalnych, nie mają realnego wpływu na lokalne inwestycje czy plany miasta. Również w Krakowie wyniki frekwencji w głosowaniu nad zadaniami budżetu obywatelskiego są niskie (choć nie odbiegają od średniej krajowej). W porównaniu do dzielnic innych miast europejskich krakowskie dzielnice mają zdecydowanie mniejsze środki do dyspozycji, udział ich wydatków w wydatkach całego miasta też jest mniejszy. Europejskie dzielnice mają dużo większe kompetencje, znaczna ich część jest wyłącznie przypisana do dzielnic, a nie do miast. Wreszcie europejskie dzielnice mają

też o wiele większą frekwencję wyborczą, co świadczy o większym zainteresowaniu mieszkańców.

Oczekiwania i zagrożenia

Coraz częściej mówi się o większych oczekiwaniach mieszkańców wobec dzielnic, o chęci ich większego wpływu na lokalne sprawy, o oczekiwaniu lepszych efektów rządzenia dzielnicami. By doprowadzić do metropolizacji Krakowa, musimy zwiększyć znaczenie dzielnic, bo będą one porównywane z ościennymi gminami. Jeśli nie dokonamy wyraźnych zmian w funkcjonowaniu dzielnic, zainteresowanie ich działaniami będzie małe, co objawi się głównie spadkiem i tak stosunkowo niskiej (w porównaniu z Europą) frekwencji w wyborach do dzielnic. Takie osłabienie dzielnic spowoduje dalsze ograniczanie środków dla nich przeznaczanych, co jeszcze bardziej zmniejszy ich znaczenie. To zaś może doprowadzić do konkluzji, że skoro dzielnice i ich rady tak mało mogą, to trzeba poważnie zastanowić się nad zasadnością ich dalszego funkcjonowania.

Wstępne założenia i cele reformy dzielnic

Co zrobić, aby dzielnice cieszyły się większym zainteresowaniem mieszkańców, frekwencja wyborcza była wyższa, by w dzielnicach można było załatwić więcej spraw? Co zrobić, aby krakowskie dzielnice były nie tylko najlepsze w Polsce, ale i w Europie? Co zrobić, aby zatrzymać dyskusje o zasadności istnienia dzielnic, by nie podważano potrzeby przeznaczania na nie większych środków czy poszerzania ich kompetencji? Taka dyskusja o przyszłym modelu funkcjonowania dzielnic jest właśnie prowadzona. Musimy rozmawiać o kompetencjach dzielnic, o wysokości środków finansowych przeznaczanych na nie, o formie ich samodzielności, o ich liczbie i granicach, a także o sposobie współpracy z Miastem i ościennymi gminami. Dzielnice naszych marzeń muszą działać zgodnie z prawem, ale przecież prawo też można zmienić.

Warto też określić cele takich reform. Według mnie podstawowym celem jest zwiększenie zainteresowania i zadowolenia mieszkańców z funkcjonowania dzielnic. Jak to zrobić – to temat kolejnej dyskusji.

Forum Przyszłości Dzielnic i konferencja

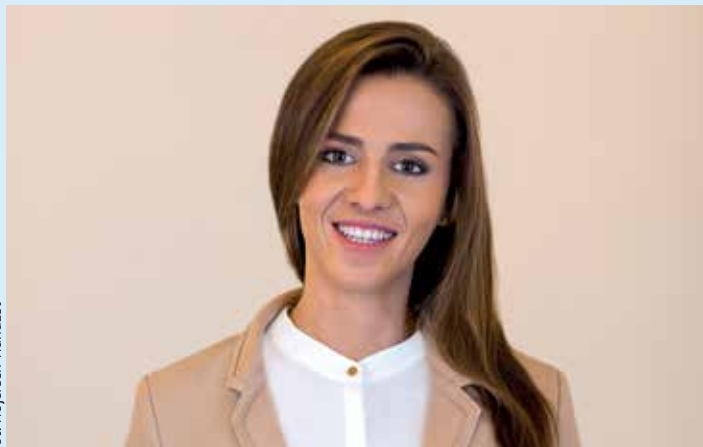
Jubileusz 25-lecia dzielnic obchodzimy, dyskutując o przyszłości krakowskich (i nie tylko) dzielnic. Odbyły się w tej sprawie dwie konferencje, przeprowadzono też warsztaty. W ramach Barometru Krakowskiego zostaną o dzielnice zapytani mieszkańcy, a naukowcy z UJ przeprowadzą ewaluację istniejącego stanu dzielnic. Powołaliśmy Forum Przyszłości Dzielnic jako miejsce dyskusji o przyszłości i koniecznych działaniach w celu lepszego funkcjonowania dzielnic w Krakowie.

Jednym z ważnych działań będzie konferencja Forum Przyszłości Dzielnic poświęcona dyskusji o możliwych formach działania dzielnic. „Dzielnice naszych marzeń” zaczniemy tworzyć na konferencji, która odbędzie się 15 czerwca o godz. 17.00 w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4. Tam zacznie się kolejny etap zmian krakowskich dzielnic. Zapraszamy!

Bogusław Kośmider, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Kraków coraz bardziej zielony

Kraków z każdym dniem pięknieje – taka myśl przyszła mi do głowy, kiedy spacerowałam pewnego majowego popołudnia Plantami i obserwowałam, ilu ludzi robi sobie tak popularne selfie z tulipanami.

fot. Wojciech Wandzel

To wszystko za sprawą stosunkowo młodej jednostki w mieście – powołanego w 2014 r. Zarządu Zieleni Miejskiej. Początkowo jego powstanie wzbudzało wiele kontrowersji. Mówiono m.in. o niepotrzebnym mnożeniu urzędowych bytów, choć to nie do końca była prawda, gdyż do tej pory zielenią w mieście zajmowały się dwie jednostki – ZIKiT oraz wydział zieleni. Niestety, jak to często w takich przypadkach bywa, dochodziło do spychania odpowiedzialności z jednej instytucji na drugą. Teraz taka sytuacja jest niemożliwa, bo za całą zielenią w Krakowie odpowiada Zarząd Zieleni Miejskiej.

Coraz więcej zieleni

I tak spacerując naszymi Plantami, utwierdziłam się w przekonaniu, że warto było dać szansę tej nowej jednostce. Teraz z nieukrywaną radością czekam na efekty pracy zatrudnionych w niej ludzi. A efekty są coraz lepsze, i nie tylko w obrębie Plant – choć nasze krakowskie tulipany naprawdę wzbudzały entuzjazm. Również inne części Krakowa pięknieją. Wystarczy pójść na spacer do nowo powstałego parku „Ogrody Łobzów”, terenu na styku dzielnic Bronowice i Krowodrza, na obszarze WKS Wawel. Do dyspozycji mieszkańców są dwa boiska wielofunkcyjne, siłownia na świeżym powietrzu, ścianka wspinaczkowa, plac zabaw dla dzieci oraz ścieżki biegowe. Cieszy fakt, że to miejsce pięknie ożyło i – śmiem twier-

dzić – zaskarbiło sobie przychyłność mieszkańców, bo coraz więcej widać chętnych do spacerowania. Dużym optymizmem napawa mnie myśl, że takich inwestycji w Krakowie będziemy mieć coraz więcej. W trakcie przygotowania są projekty rewitalizacji parków: Krakowskiego, Reduta, Lotników Polskich, rzecznego Wilga, Dąbie oraz Bednarskiego. Może uda nam się stworzyć osobny przewodnik „Szlakiem Krakowskich Parków”. To bardzo realny projekt, biorąc pod uwagę fakt, z jakim impetem i pomysłami pracuje Zarząd Zieleni Miejskiej.

Drugie życie Bagrów

Jednym z najciekawszych miejsc, które dostanie drugie życie, będzie moim zdaniem zalew Bagry – jedyne w Polsce bezpłatne i czyste kąpielisko z plażą, do którego dojedziemy tramwajem. Bagry to bardzo duży projekt, nad którym pracuję nieprzerwanie od mojej pierwszej kadencji w Radzie Miasta Krakowa. Gdy zostanie skończony, ścieżka rekreacyjna wokół zbiornika będzie miała 3 km. Dla porównania Błonia to dystans 3,6 km. Sam spacer czy bieganie wokół tak pięknego miejsca, gdzie występuje wiele gatunków chronionych fauny i flory, z pewnością staną się popularne wśród krakowian.

Coraz więcej odmienionych ulic

Skoro zdecydowałam się napisać felieton o zieleni, nie sposób nie wspomnieć też o nowo zagospodarowanej ul. Rajskiej. Kto z Państwa nie był, koniecznie musi tam pójść. Jest tam teraz czysto, świeżo, sympatycznie, a przede wszystkim zielono. W przygotowaniu mamy następne podobne projekty. Mogę na tym etapie zdradzić, że kolejną z ulic będzie Czarnowiejska, a tych, nazwijmy to „odmienionych” miejsc, będzie coraz więcej.

Zachęcam Państwa do odwiedzenia miejsc, w których być może dawno Państwo nie byli. Przekonajcie się sami, jak zmienia się Kraków. Za wszelkie uwagi i pomysły będziemy bardzo wdzięczni – zarówno ja, jak i Zarząd Zieleni Miejskiej. Jesteśmy dla Was.

Zachęcam do kontaktu tych z Państwa, którzy chcieliby podzielić się ze mną opinią: katarzynapabian@rmk.krakow.pl

Katarzyna Pabian, radna Miasta Krakowa

Krakowskie aplikacje na telefony i tablety

LIKEKONIK

Spacer Drogą Królewską z automatycznie odtwarzanym przy zabytkach przewodnikiem dźwiękowym

HEJNAŁ

Zagraj hejnał za pomocą telefonu – oryginalna pamiątka z Krakowa

KRAKÓW

Oficjalna aplikacja miejska dla mieszkańców i turystów – m. in. mapy, zabytki, komunikacja

Zeskanuj QR kod i zainstaluj aplikację

Budżet budzi obywateli

Urzednicy miejscy zweryfikowali wnioski złożone przez mieszkańców Krakowa do budżetu obywatelskiego. Można zauważyć pojawienie się oczekiwanego zjawiska: inicjatywy krakowian są coraz bardziej profesjonalnie przygotowane i przemyślane.

fot. Wiesław Majka / UMK

Śpośród złożonych wniosków, które podlegały wstępnej ocenie pod kątem możliwości ich zrealizowania, zwraca szczególną uwagę co najmniej kilka. Są tam m.in. projekty infrastrukturalne, rowerowe, kulturalne i te mające na celu poprawę estetyki miasta: przeprawy rowerowe przez Wisłę, sposoby na korki, nasadzenia drzew i krzewów, ładowarki na przystankach, chóralne śpiewanie czy siłownie plenerowe. Bardzo licznie reprezentowane są pomysły rowerowe. Wśród nich jest i taki, który na pierwszy rzut oka wydaje się tylko niewielkim rozwiązaniem infrastrukturalnym, lecz w rzeczywistości może za jakiś czas przyczynić się do umocnienia pozycji Krakowa w rankingu miast najlepiej promujących komunikację zbiorową.

O idei samego projektu za chwilę. Tymczasem należy podkreślić, że Kraków od dawna jest w skali kraju liderem we wprowadzaniu zmian w komunikacji. Nowoczesne autobusy i tramwaje są tego świetnym przykładem. Jako pierwsze miasto uruchomiliśmy też rowery miejskie, powstają kolejne kilometry ścieżek rowerowych. Czemu więc w korkach stoimy wciąż dłużej i dłużej? Pytanie to każdego dnia zadają sobie tysiące kierowców. Odpowiedzi na nie szukają zastępy urzędników, nie tylko w Krakowie. Wyniki badań potoków pasażerskich wskazują, że coraz więcej mieszkańców polskich miast przesiada się z samochodu do komunikacji miejskiej. W Krakowie, ze względu na brak bezpłatnych miejsc parkingowych w centrum, okolice pętli tramwajowych i autobusowych nie nadążają z przyjmowaniem parkujących aut. Parkują ci, którzy decydują się na dotarcie do centrum komunikacją zbiorową, ale do tramwaju muszą dojechać na własną rękę. Dzieje się tak, gdyż wciąż olbrzymia część krakowian nie ma możliwości łatwego dotarcia do stacji przesiadkowych bez konieczności użycia samochodu. W sukces mógłby przejść model spotykany w krajach rozwiniętych, polegający na docieraniu do

tych miejsc rowerem, gdyby nie prozaiczny brak bezpiecznych garaży dla rowerów i na rowerowy ekwipunek.

Spotykane coraz częściej stojaki nie spełniają oczekiwań rowerzystów: setki kradzieży oraz brak zadaszeń nad parkingami odstręczają rowerzystów od wsiadania na rower, by po kilku, kilkunastu minutach kontynuować podróż tramwajem, autobusem czy pociągiem.

Ideą budżetu obywatelskiego jest wspieranie inicjatyw tych mieszkańców, którzy najlepiej znają potrzeby miasta w dziedzinach, którymi się sami interesują. Często są to prawdziwi eksperci potrafiący wskazać władzom nie tylko nowe potrzeby mieszkańców, ale i sposoby ich realizacji. Budżet obywatelski jest więc szansą nie tylko na sprawdzenie potencjału wyobraźni mieszkańców, ale też na wdrożenie najbardziej pożądaných przez nich rozwiązań.

W bieżącej edycji w tym kontekście zwraca uwagę zgłoszony przez jednego z krakowian projekt stworzenia kompaktowych, krytych, bezostługowych i zamykanych garaży rowerowych. Po wyczytaniu się w szczególności wniosku zauważyć można, że byłby on w zasadzie inwestycją pilotażową i – gdyby projekt się udał – mógłby stać się kolejnym przejawem innowacyjności Krakowa w obszarze inwestycji nie tyle rowerowych, ile komunikacyjnych w ogóle. Stałoby się tak dlatego, że system zaproponowany przez inicjatora jest nowatorski na skalę... światową. O innowacyjności świadczy nie tylko proponowany kształt garażu czy łatwość w dokonywaniu ewentualnej płatności za wynajem. System jest wyjątkowy, bo daje możliwość zarezerwowania miejsca na swój rower już przed rozpoczęciem podróży, a to może zupełnie zmienić myślenie tysięcy pasażerów.

Możliwość zarezerwowania indywidualnego miejsca do zaparkowania roweru blisko pętli autobusowej, tramwajowej czy przystanku kolejowego to niebagatelna przewaga nad znanymi już stojakami czy nawet garażami spotykanymi w miastach zachodniej Europy. Projektanci urzędzenia zauważyli bowiem, że rowerzysta podejmuje decyzję o wykorzystaniu roweru w drodze do pracy czy szkoły w oparciu o dwie główne przesłanki: prognozę pogody oraz o przewidywalność przebiegu podróży. Jeśli istnieje ryzyko braku wolnego garażu w miejscu przesiadki do komunikacji zbiorowej rowerzysta najczęściej wsiada do samochodu. Mając jednak pewność, że zawniczasu zarezerwował miejsce dla swego jednoślada, z pewnością wybierze ten tańszy, szybszy i zdrowszy pojazd.

Sukces najlepszych wniosków jest szansą dla mieszkańców każdego niemal zakątka miasta, dlatego przed głosowaniem warto zapoznać się ze wszystkimi zgłoszonymi projektami. Ten opisany tutaj jest szansą dla mieszkańców konkretnych kilku osiedli, którzy mieszkają dalej niż kilometr od najbliższej stacji przesiadkowej kolejki podmiejskiej. Jednak osiedli oddalonych od przystanków komunikacji miejskiej czy pętli jest w Krakowie wiele. To dlatego o opisanym wniosku warto myśleć jako o projekcie pilotażowym. Jeśli się sprawdzi, to w przyszłości zyskają ci, na chodnikach których parkuje dziś co rano tysiące „obcych” aut. Zyskają też ci, którzy co dzień będą mieli mniej konkurentów w walce o zielone światło na skrzyżowaniach. Zyska krakowskie powietrze. Zyskać może też Kraków jako marka, gdyż autorami rozwiązania technologicznego są krakowscy inżynierowie i projektanci.

Adam Kalita, radny Miasta Krakowa

Czy Kraków potrzebuje więcej turystów?

W zeszłym roku Kraków odwiedziło ponad 10 mln turystów. To o 150 tys. więcej niż w roku poprzednim. 7,4 mln to turyści krajowi, a 2,6 mln – zagraniczni. Najwięcej gości przyjechało do Krakowa z Wielkiej Brytanii (15,76 proc.) oraz Niemiec (13,16 proc.). W roku 2015 spadła liczba turystów z Włoch (z 10,2 proc. w 2014 r. do 9,38 proc. w 2015 r.), Hiszpanii (z 10,8 do 7,96 proc.) czy Ukrainy (z 4,5 proc. do 1,63 proc.), natomiast wzrosła liczba turystów z Francji (z 7,10 proc. do 8,36 proc.), Rosji (z 2,9 proc. do 4,08 proc.), Belgii (z 2 proc. do 2,29 proc.), Szwecji (z 1,6 proc. w 2014 do 2,75 proc. w 2015). Jeśli chodzi o turystów krajowych, do Krakowa najwięcej gości przyjechało z Małopolski (18,7 proc.), Śląska (11,49 proc.), Mazowsza (11,3 proc.), Wielkopolski (9,6 proc.) i Podkarpacia (7,9 proc.).

fot. archiwum prywatne

Podczas pobytu w Krakowie goście wydali ponad 4,45 mld zł (to suma bez kosztów dojazdu i opłaconego wcześniej noclegu). Dla porównania: wydatki turystów w 2014 r. były o 50 milionów wyższe. Średnie wydatki poniesione podczas pobytu w Krakowie to dla turystów zagranicznych – 935 zł, a dla turystów krajowych – 270 zł na osobę.

Można pokazywać liczby, cieszyć się z wciąż rosnącej popularności Krakowa. W pewnym momencie może pojawić się jednak pytanie, jakie mamy plany, do ilu milionów chcemy zwiększyć liczbę odwiedzających nasze miasto? Z powyżej przytoczonych danych wynika, że nie jest prawdą, iż zwiększająca się liczba turystów równa się większym korzyściom finansowym mieszkańców (ponieważ przyjeżdżający turyści to zyski dla krakowskich firm).

Pytanie o plany wydaje się więc zasadne: co, jeśli nie korzyści finansowe, jest przesłanką do zwiększania liczby naszych gości? Świat (najprawdopodobniej) wie o istnieniu Krakowa. Może nie całe, ale ci obywatele świata, którzy interesują się ciekawymi miejscami na globie i skłonni są nas odwiedzić – zapewne wiedzą. W dobie internetu jeśli tylko się chce, można znaleźć wszystko. Nie wydaje się więc, że Kraków wciąż potrzebuje zwiększania liczby turystów w celu promowania miasta. Wręcz przeciwnie – wydaje się, że zbliżamy się do sytuacji, którą wcześniej przeżywali mieszkańcy Wenecji czy Barcelony. W stolicy Katalonii zaczęło dochodzić do protestów mieszkańców przeciwko masowemu napływowi turystów. Pojawiły się plakaty „Turyści, jedźcie wreszcie do domu”. Służbom

komunalnym coraz trudniej było walczyć z brudem i zniszczeniami na czterech kilometrach plaż oraz w centrum, gdzie spokój mieszkańców zakłócany jest przez hałaśliwe nocne życie i chuligańskie wybryki pijanych cudzoziemców. Niedawno wybrana burmistrz miasta poparła mieszkańców i także opowiedziała się przeciwko, jak to nazwała: „stanowi obłężenia Barcelony”. Podjęła m.in. decyzję o zawieszeniu przynajmniej na rok udzielania koncesji na budowę nowych hoteli. To prawdziwa rewolucja w mieście, którego 14 proc. wpływów pochodzi właśnie z turystyki. Burmistrz Ada Colau podejmując tę decyzję, powiedziała: „Nie chciałabym, aby Barcelona stała się nową Wenecją, gdzie turyści przepędzili mieszkańców”. Jej słowa nagłośniły włoskie media. Jednak i we Włoszech nie brak jest głosów, które popierają akcje ograniczania napływu turystów. Organizowane są konferencje, na których stawia się podstawowe pytanie: ilu turystów jest w stanie przyjąć np. Wenecja? Władze Wenecji także wydają już się zmęczone turystami, zwłaszcza tymi jednodniowymi, którzy wpadają do miasta na parę godzin, nie zatrzymują się w hotelach i wydają relatywnie niewielkie pieniądze. A to oni stanowią 70 proc. przyjeżdżających. W tej chwili nawet kupcy i hotelarze namawiają władze Wenecji, aby zaczęły działać. Sami mieszkańcy domagają się rozwiązania problemu, który określają jako „inwazję na miasto”.

Niniejsze refleksje nasunęły mi się po kolejnej masowej imprezie zorganizowanej w Krakowie, na którą przyjechało 7,5 tys. uczestników, ale miasto zostało na dwa dni jej podporządkowane i poniekąd sparaliżowane. To wydarzenie, które było źródłem niniejszego tekstu – jest jednym z bardzo wielu. Można po-

wiedzieć – i bardzo dobrze. Organizatorzy każdej nowej imprezy mówią o tym, że zwiększy ona liczbę turystów. Może jednak pora zapytać, czy jest to najstuszniejsza motywacja. Może i pora pomyśleć o jakości turystyki?

Przez większość roku pl. św. Marka w Wenecji jest zatłoczony do granic możliwości. Gdzie są granice „zatłoczenia” Rynku Głównego w Krakowie? Wenecjanie namawiają swoje władze do podjęcia decyzji regulujących napływ turystów. Uważają, że 25 mln zwiedzających rocznie przekracza możliwości miasta.

Co prawda do Krakowa przyjeżdża zaledwie połowa liczby osób odwiedzających Wenecję – może więc jeszcze nie pora na takie przemyślenia?

Małgorzata Jantos,
przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Budżet obywatelski – kontakt

Od projektów oczekiwaliśmy, że będą gotowym do wdrożenia rozwiązaniem, tymczasem niektóre z nich zatrzymują się na etapie diagnozy. Są zielone jak kierowcy w pierwszych kilometrach bez instruktora. Deliberacja to rozmawianie ze sobą, do czego namawia nas budżet obywatelski. Mam nadzieję, że kiedyś napiszę o tym szerzej na łamach KRAKOWA.PL. Dziś opowiem o efektach kontaktów z urzędnikami w tych trzech edycjach.

fot. Andrzej Korbiel - Studio Morion

Trzy lata temu wystartowaliśmy z przyjaciółmi z projektem „Łączymy Parki Krakowa” – trasy rowerowej, która ma połączyć parki, ale też i instytucje publiczne Krowodrzy, Białego Prądnika, a w przyszłości umożliwić jazdę w kierunku Zielonek i dalej, do Ojcowskiego Parku Krajobrazowego. Jakie są efekty tego naszego starania, poza tym że rokrocznie otrzymujemy lepsze lokaty w głosowaniu mieszkańców (11. a ostatnio 10. na ponad 100 ogólnomiejskich projektów)? „Rowerowy ZIKiT” bardziej zainteresował się naszą dzielnicą. Do realizacji pomysłu jeszcze nie doszło, ale jest już oficjalny projekt przebiegu trasy rowerowej na najtrudniejszym odcinku alei Kijowskiej, między ulicami Czarnowiejską a Kazimierza Wielkiego. Nasze rozmowy na etapie formalnego zatwierdzania wniosku i w ogóle zwrócenie uwagi na potrzeby tej części Krakowa doprowadziły do wyznaczenia kontrapasa wzdłuż ul. Urzędniczej, który nie przebiega po linii wyznaczonej przez projektodawców „Łączymy Parki Krakowa”, ale de facto te parki łączy: z parku Jordana można przejechać rowerem przez teren AGH, stamtąd zaś przez kontrapas na Urzędniczej docieramy aż do parku Młynówka Królewska.

Podobnym efektem jest otwarty właśnie do użytku kontrapas zachodniej odnogi ul. Długiej (wzdłuż Nowego Kleparza), który umożliwia wjazd w ul. Śląską, a więc połączenie między Dzielnicą I Stare Miasto a Dzielnicą V Krowodrza, z ominięciem najbardziej newralgicznego skrzyżowania al. Słowackiego – Długa (odnoga wschodnia) – Prądnik. To z kolei skutek naszej dzielnicowej wizji w terenie z radnymi z Dzielnic I oraz późniejszej rozmowy z oficerami rowerowymi ZIKiT. Zastanawialiśmy się, jak bezpiecznie umożliwić przejazd rowerzystom z Dzielnic I do V. Rozważany jest jeszcze przejazd przez aleje na wysokości ul. Kamiennej. I w ogóle przedłużenie trasy rowerowej wzdłuż Politechniki, urywającej się nagle na przejeździe tramwajowym wzdłuż Domu Helclów. Radny Piotr Klimowicz zgłaszał projekt uchwały w sprawie ustanowienia współdzielenia toru tramwajowego przez tramwaje i właśnie rowerzystów, tak jak to ma miejsce na ul. Starowiślnej.

Na razie rowerowy ZIKiT znalazł możliwość połączenia innych ciągów komunikacyjnych „jedenki” i „piątki” w relatywnie bezpieczniejszych lokalizacjach. Pozostaje to jednak w związku z naszymi działaniami. Czasem kto inny stawia diagnozę, a kto inny leczy.

Gdy jednak wreszcie uda się, w co wierzę, ustanowić wspólną jazdę rowerzystów i tramwajów torami wzdłuż Domu Helclów, może przyjdzie czas na połączenie tej trasy postulowanej przez radnych dzielnicowych z trasą ustanowioną przez ZIKiT? Mówię tu o krótkim, ale jakże ważnym rowerowym odcinku między alejami a Nowym Kleparzem, który połączyłby trasę wzdłuż Politechniki z ulicami Długą oraz Śląską. Bez kompleksowej propozycji bezpiecznego przejazdu rowerzystów przez Nowy Kleparz nie można mówić o bezpiecznym ruchu rowerowym przez centrum Krakowa. Jak i ogólniej: wszystkie przejazdy międzydzielnicowe oraz ścieżki przy najważniejszych rondach, estakadach i skrzyżowaniach są kluczem do transportu rowerowego w Krakowie.

Co to ma wspólnego z omawianym budżetem obywatelskim? Otóż w tej edycji postanowiliśmy dołączyć parę nowych lokalizacji do naszego projektu „Łączymy Parki Krakowa”, m.in. rozszerzyliśmy go o rozwiązania w zakresie Nowego Kleparza i połączenia z parkiem Kleparskim. W ramach procedowania projektu oficerowie rowerowi poprosili o doszczegółowienie określonych idei. Oto one. Okażą się ostatecznie „zielone” lub „białe”, ale problem znacznie funkcjonować na infrastrukturalnym rynku pomysłów.

Na koniec o drugim naszym projekcie w ramach budżetu obywatelskiego, zatytułowanym „Szkoły Otwarte” i również o kontaktach z urzędnikami i samorządowcami różnego szczebla. Z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że udało mi się zmienić podejście do boisk szkolnych, w kierunku ich większego udostępnienia. O ile na początku rozmów pojawiała się przede wszystkim obawa o los niezabezpieczonego mienia i trudno było spekulować o zrównaniu statusu tych boisk z ogólnodostępnymi miejskimi parkami, to po roku od zgłoszenia tego pomysłu mówi się przede wszystkim o sposobach zabezpieczania tych miejsc. Nikt nie wątpi już w to, że mieszkańcy mają prawo (a nie tylko przywilej) korzystania z gminnych szkolnych boisk. Niedawno Rada Dzielnic V Krowodrza poparła zgłoszoną z mojej inicjatywy poprawkę budżetową, by zabezpieczyć monitoringiem nowe boisko przy gimnazjum na ul. Litewskiej – 8 tys. zł, by zabezpieczyć ogólnodostępne mienie o wartości 320 tys. Przy boisku pojawił się nowy regulamin, który nie tak eksplicitnie, jak bym chciał, ale dozwala na korzystanie z terenu przez mieszkańców.

Pytanie o sposób zabezpieczenia nowego boiska przy równoczesnym udostępnieniu go mieszkańcom było też jednym z dwóch, które zadałem jako członek komisji konkursowej, wybierającej dyrektora gimnazjum przy ul. Litewskiej. Uważam, że trzeba tę kwestię nagłośnić w gronie przedstawicieli Kuratorium Oświaty, Wydziału Edukacji UMK, reprezentantów rodziców, szkolnych związków zawodowych i uwrażliwić na nią przede wszystkim samych kandydatów na dyrektorów.

Próbowałem pokazać budżet obywatelski tym razem jako okazję do rozmów i spotkań, jako element w łańcuchu rodzenia się pomysłów, ucierania decyzji i ich realizacji, wreszcie jako inkubator idei, ale i narzędzie do zabierania głosu w sprawie miasta i jego skutecznej zmiany na lepsze.

Łukasz Mańczyk,
radny Dzielnic V Krowodrza, inicjator dwóch projektów w budżecie obywatelskim: „Łączymy Parki Krakowa” i „Szkoły Otwarte”

Wachlarz arcyksiężniczki i sztuka ludowa

W maju 1890 r. krakowska prasa doniosła, że Najjaśniejszy Pan, cesarz Franciszek Józef I, za pośrednictwem łańcuckiego starostwa przekazał „medalion złoty z szafirem, otoczonym brylancikami” pani Magdalenie Czechowiczowej, dyrektorce szkoły koronkarskiej w Kańczudze.

Michał Koziol

Monarcha wyrażał w ten sposób swoją wdzięczność za piękny prezent, jaki otrzymała jego córka arcyksiężniczka Maria Waleria. Był to koronkowy wachlarz, ozdobiony „połączonymi herbami domów Habsburskiego i Toskańskiego”. Taki program heraldyczny nie był przypadkowy. W Wiedniu szykowano się właśnie do ślubu arcyksiężniczki z arcyksięciem Franciszkiem Salwatorem, potomkiem wielkich książąt tokańskich. Nagrodzona została nie tylko pani dyrektor, cesarz pamiętał też o robiących wachlarz dziewczętach. Przesłał dla nich nagrodę w wysokości stu złotych reńskich. Polecił również wiedeńskiemu ministerstwu oświaty, aby szkołę w Kańczudze zaopatrzyło w „najświeższe wzory koronek”.

Rzemieślnicy z iskrą bożą

Działo się to pod koniec wieku XIX w zaborze austriackim, zbierającym owoce ostatniego autonomicznego ćwierćwiecza. Spolszczona administracja i szkolnictwo uczące w językach narodowych, a przede wszystkim powstające licznie organizacje społeczne żywo interesowały się sztuką ludową traktowaną jako integralny, bardzo istotny element kultury narodowej.

Zainteresowanie to miało wymiar zarówno naukowy, etnograficzny, jak i czysto handlowy, co zresztą było i jest zupełnie zrozumiałe, bo

każda twórczość powstaje dla jakiegoś odbiorcy. Miało też charakter powszechny. Kiedy w 1887 r. w Tarnopolu zorganizowano wielką wystawę etnograficzną, to nawet galicyjskie koleje – zarówno Karola Ludwika, jak i Lwowsko-Czerniowiecka – zgodziły się na obniżenie taryfy dla wysyłanych eksponatów oraz obniżenie cen biletów dla „wystawców i przedstawicieli etnograficznych grup włościańskich”.

Trzeba pamiętać, że w tamtych czasach oprócz – wzbudzającej zainteresowanie etnografów – sztuki ludowej, funkcjonowało także pojęcie „przemysłu domowego”, czyli wyrobów rzemieślniczych wykonanych nie przez wykształconych w swojej profesji specjalistów, ale przez wiejskich rzemieślników, u których „iskra Boża” zastępowała formalną edukację. Dowodem na funkcjonowanie takiego podziału jest fakt, że kiedy na początku września tego samego roku otwarto w Krakowie – pod wysokim protektoratem następcy tronu arcyksięcia Rudolfa – wystawę krajową, organizowano zarówno „pawilon etnograficzny”, jak i „pawilon przemysłu domowego”. Dowodem zaś, jak wielka była ranga krakowskiej wystawy, jest fakt, że organizacją działu etnograficznego zajął się doktor Marian Baraniecki, dyrektor krakowskiego Muzeum Przemysłowego, za „przemysł domowy” odpowiedzialny był z kolei hrabia Dzieuduszycy. Organizatorzy wystawy doskonale wiedzieli, że autentyczna twórczość ludowa potrzebuje opieki ze strony władz. Dlatego też ważną prestiżową nagrodę, czyli „medal srebrny rządowy”, przyznano Andrzejowi Bernackiemu, krawcowi męskiemu za „nad wyraz gustowne i staranne wykonanie kompletnego ubioru krakowskiego”.

Opieka była konieczna, bo rzeczywiście nadciągało poważne zagrożenie. Strój ludowy, piękny w ocenie zasiadających na uniwersyteckich katedrach uczonych mężów oraz egzaltowanych, zachwycających się ludowością miejskich pań i panienek, nie zawsze z takim samym entuzjazmem oceniany był przez mieszkańców podkrakowskich wsi. Reemigranci wracający z dalekiego świata przywozili w walizkach nie tylko gotowe garnitury uszyte z fabrycznego caju, ale także pogardę dla „wsiowej przyodziewki”. Swój wpływ na sposób ubierania się mieszkańców podkrakowskich wsi, dziś już w większości należących do Krakowa, miała austriacka armia, pozbywająca się co pewien czas starych, znoszonych uniformów. Nabywali je od wojska starozakonni handlarze, aby następnie z zyskiem sprzedawać po jarmarkach włościanom. Oczywiście prasa ubolewała z powodu wkroczenia nowej mody na podkrakowską wieś. W 1894 r. konserwatywny i lubiący krytykować „Czas” pisał, że w Krakowie coraz częściej widzi się chłopów w „tandetnych ubraniach, krawatkach i stojących kołnierzykach”.

Zresztą nie tylko organ „stańczyków” – jak nazywano galicyjskich konserwatystów – narzekał na zanikanie stroju ludowego. Także demokratyczna „Nowa Reforma” pisząc o szkole na Prądniku Czerwonym, ubolewała, że choć uczące się w niej dzieci wyglądają na zdrowe i sprawiają „miłe wrażenie”, to jednak próżno wśród niej szukać „chłopczyków w sukmanach białych z czerwonymi lub białymi kutasami”. Fakt ten skłaniał redaktora do stwierdzenia, „że piękny strój narodowy u mieszkańców Prądnika Czerwonego idzie w pogardę, czego bardzo żałować należy”.

Bazar wyrobów krajowych

Narzekanie – jak powszechnie wiadomo – jest przywilejem dziennikarzy. Obowiązkiem władz jest działanie. Trzeba przyznać, że nie tylko władze krajowe we Lwowie, nie tylko starostwo krakowskie, ale także samorządowe władze miasta Krakowa starały się otoczyć opieką i sztukę ludową, i tak zwany przemysł domowy. Pod koniec przedostatniej dekady XIX stulecia krakowska gmina przeznaczyła dwa kra-
my w Sukiennicach – nosiły one numery 17 i 18 – na „Bazar wyrobów krajowych”. Co w nim sprzedawano? Oczywiście to-

foto. Bogusław Świerkowski

Tegoroczne jubileuszowe Targi rozpoczną się 11 sierpnia i będą trwały do 28 sierpnia

wary pochodzące z podkrakowskich okolic. W tamtych czasach wielkim ośrodkiem włókienniczym był Andrychów. Więc można było w Sukiennicach kupić „Wyroby tkackie andrychowskie w jakości i guście nie ustępujące zagranicznemu, a w cenie znacznie niższe, mianowicie Etaminy, Zefiry kordonkowe, Zefiry zwykłe, Płócienna na suknie damskie i fartuszki, Dryle szare i kolorowe na ubrania męskie i stopy do okien, Dymki, Płótna bawełniane w wielkim wyborze”. Rzecz jasna, Andrychów nie był jedynym dostawcą tkanin. Sprzedawano w „bazarze” także płótna z Korczyny, Łuźnej oraz sukna z Kęt i Sławuty. Oczywiście były tam także inne towary. Mogli więc krakowianie, a i odwiedzający Kraków goście, kupić w miejskim „bazarze”: kilimy tkane w okolicach Zbaraża, sławną huculską ceramikę oraz wyroby żelazne ze Świątnik i Sułkowic. Funkcjonująca w Żywcu „Szkoła zabawek dziecinnych” dostarczała „znaczny wybór koników, żołnierzy, zwierząt wszelkiego rodzaju z drewna po nadzwyczaj niskich cenach”. Trzeba przyznać, że „bazar” wprowadzał do sprzedaży także nowości. Można w nim było nabyć tradycyjne koszyki, czy to plecione z wikliny, czy też „z szuwaru” – w czym specjalizowali się mieszkańcy Wiązownicy – ale także coś zupełnie nowego. Ten nowy, nieznan wcześniej produkt pojawił się przed Świętami Wielkanocnymi roku 1890. Były to – jak donosiła krakowska prasa – „woreczki ściągane z siatki gęstej sznurkowej, mogące w wielu razach zastąpić koszyk, z jakim sługi chodzą po sprawunki do miasta”. Wyrób ten odznaczał się nie tylko trwałością, nie tylko niską ceną – kosztował jedynie 30 centów – ale także innymi zaletami, czyli tym, „że próżny worek do kieszeni włożyć można – a nade wszystko pożytek ten, że mając oprócz kosza tę siatkę, nie pakowałyby sługi nasze butek razem z mięsem surowym i jarzynami mokremi”.

Tradycja kontynuowana

W latach przed I wojną światową krakowski miejski „bazar ludowy” ograniczał się do dwóch kramów w Sukiennicach, ale chyba położył pewne zasługi dla zachowania twórczości ludowej.

Te dobre krakowskie tradycje kontynuują od kilkudziesięciu lat coroczne Targi Sztuki Ludowej organizowane przez Fundację „Cepelia” Polska Sztuka i Rękodzieło oraz Biuro Międzynarodowych Targów Sztuki Ludowej. Tegoroczne – już czterdzieste – jubileuszowe Targi rozpoczną się 11 sierpnia i będą trwały przeszło dwa tygodnie, bo aż do 28 sierpnia. Będą się one odbywały – zgodnie z tradycją – na krakowskim Rynku Głównym. Jak co roku pod wieżą Ratuszową wyrosnie estrada, a dalej w kierunku Linii A-B staną drewniane kramy pełne różnobarwnego towaru.

Tegoroczne Targi to nie jedyna prezentacja folkloru w 2016 r., bo od 30 września do 9 października na Małym Rynku krakowskie Biuro Międzynarodowych Targów zorganizuje Kiermasz Pogranicza Kultur. Targi i Kiermasz będą kilkunastodniową atrakcją dla krakowian i turystów, dadzą zarobek twórcom ludowym, ale przede wszystkim po raz kolejny przyczynią się do zachowania tradycyjnych rzemiosł. Wielką zasługą istniejącej od 1949 r. „Cepelii” jest opieka nad polską sztuką ludową. Można zaryzykować tezę, że bez „cepeliowskiej” pomocy zanikłoby bezpowrotnie nie tylko wiele warsztatów, ale nawet całych branż zajmujących wytwarzaniem pięknych ludowych wyrobów, które z pewnością spodobają się nawet tym „znancom”, którzy lubią z pewnym przekąsem i pewną dozą lekceważenia mówić o „cepeliadzie”.

Kalendarium krakowskie

8 czerwca

1957 – anulowano decyzję o likwidacji krakowskiego Bractwa Kurkowego.

9 czerwca

1553 – w Norymberdze umiera Wit Stwosz.

10 czerwca

1914 – „Czas” donosi: „Bójka kobiet. Wczoraj po południu przyszło do gorszącej bójki na ul. Wiślniej między pijanymi kobietami. Najdotkliwiej pobito Annę Skubińską z Łobzowa, która odniosła nawet rany od noża. Leżała prawie nieprzytomna na bruku, wywołując zbiegowisko”.

12 czerwca

1913 – wiosenna burza uszkadza wieżę Zegarową wawelskiej katedry, w związku z czym konieczne będzie założenie nowego piorunochronu. Prace te wykona znana krakowska firma Karola Markusa.

13 czerwca

1903 – „Czas” donosi: „Prezydium miasta wysłało pismo do namiestnictwa o udzie-

lenie pozwolenia na sprowadzenie zwłok Henryka Siemiradzkiego do Krakowa i złożenie ich w grobie zasłużonych na Skatce”.

14 czerwca

1887 – „Nowa Reforma” donosi: „Obłąkany Pawełek, znany ogólowi mieszkańców Krakowa nieszczęśliwy biedak biegający ustawicznie po ulicach, odwieziony został z polecenia władz do zakładu w Kulparkowie”.

15 czerwca

1887 – „Nowa Reforma” pisze o ujęciu przez podgóorską policję dwóch notorycznych złodziei. Zatrzymano Jana Drwiłę z Przybysławic i Tomasza Walkiszewicza z Rychwałdu. Obaj dokonali licznych kradzieży nie tylko na Podgórzu, lecz także na Grzegórkach i Zwierzyńcu.

16 czerwca

1844 – Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego Miasta Krakowa uchwała prawo górnicze.

17 czerwca

1930 – rodzi się Stanisław Szymański, najwybitniejszy polski tancerz drugiej połowy XX w. Mając szesnaście lat, zadebiutował na scenie krakowskiego lokalu nocnego „Casanova”. Rozpoznany przez nauczyciela ucieknął z rodzinnego domu i – w przeciwieństwie do ogromnej większości uciekinierów – rozpoczął w ten sposób wielką karierę.

18 czerwca

1802 – Kancelaria Nadworna zawiadamia Uniwersytet Krakowski, że cesarz jest nieukontentowany, iż mimo wyraźnego zakazu w bibliotece uniwersyteckiej udostępniane są czytelnikom książki „w duchu szkodliwym rewolucyjnym pisane”.

19 czerwca

1906 – grono obywateli zwraca się z apelem do władz miasta, aby ukróciły karygodne praktyki działającej przy pl. Na Groblach pralni, która mydliny – rozsiewające zabójczą woń – wylewała nie do kanalizacji, ale do rynsztoka.

Ogłoszenie

Gmina Miejska Kraków, z siedzibą w Krakowie – pl. Wszystkich Świętych 3-4, zaprasza do składania ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia na: „Nabycie przez Gminę Miejską Kraków praw do lokali mieszkalnych”.

W związku z art. 4 pkt 3 lit. i ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), wyłączającym stosowanie ustawy do nabycia własności i innych praw do nieruchomości, zamówienie udzielone będzie w trybie rokowań z ogłoszeniem w oparciu o Zarządzenie Nr 984/2005 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 3 czerwca 2005 r. w sprawie ustalenia procedury udzielania zamówień, których przedmiotem jest nabycie własności i innych praw do nieruchomości. Wymagany termin realizacji przedmiotu zamówienia tj. wydania nieruchomości Kupującemu: nie później niż do dnia 30.11.2016 r.

Przedmiot zamówienia:

Nabycie prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego wraz z udziałem w prawie własności lub prawie użytkowania wieczystego w nieruchomości wspólnej.

Zamawiający zainteresowany jest nieruchomościami położonymi w obrębie granic administracyjnych Gminy Miejskiej Kraków.

Zamawiający zainteresowany jest lokalami mieszkalnymi o powierzchni użytkowej do 55 m kw.

Oferty należy składać w Punkcie Obsługi Mieszkańców UMK (ul. Wielopole 17a, Kraków) – nie później niż do 30.06.2016 r. do godz. 10.00. Decyduje data wpływu do Urzędu.

Ze specyfikacją zawierającą szczegółowe warunki zamówienia można zapoznać się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa lub odebrać ją w Wydziale Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Krakowa, ul. Wielopole 17 a, pok. 313.

Prezydent Miasta Krakowa informuje, że na tablicach ogłoszeń w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 i al. Powstania Warszawskiego 10 od 25 maja do 14 czerwca 2016 r. został wywieszony wykaz nieruchomości położonych przy ul. Na Kozłówcze w Krakowie stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków, oznaczonych jako działki nr 329 i 229/51 oraz części działki nr 229/56 ob. 50 jedn. ewid. Podgórze, przeznaczonych do oddania w dzierżawę w trybie przetargu ustnego nieograniczonego, na cel: plac targowy. Wykaz zamieszczony został również w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej urzędu: www.bip.krakow.pl.

Nagrody Miasta Krakowa – 2016

Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski ogłasza konkurs na „Nagrody Miasta Krakowa – 2016”. Laureaci zostaną uhonorowani za konkretne dokonania lub całokształt dokonań w kategoriach obejmujących następujące dziedziny: kultura i sztuka (w zakresie twórczości literackiej, teatralnej, muzycznej, plastycznej i filmowej oraz w dziedzinie działalności kulturalnej w Krakowie, a także w zakresie upowszechnienia kultury Krakowa w kraju i za granicą); nauka i technika (w zakresie prac naukowo-badawczych, edytorskich, projektowych, konserwatorskich, nowych rozwiązań procesów technologicznych oraz za osiągnięcia dotyczące organizacji i zarządzania); sport (za wybitne osiągnięcia w zawodach rangi mistrzostw Europy, świata, olimpiady, za ustanowienie rekordów oraz znaczące osiągnięcia w zakresie rozwoju, upowszechnienia i propagowania kultury fizycznej i sportu na terenie Krakowa); za prace dyplomowe – wyróżnienia dla absolwentów krakowskich wyższych uczelni za szczególnie wartościowe prace.

W konkursie preferowane będą dokonania mające pośredni lub bezpośredni związek z Krakowem poprzez osobę kandydata, miejsce dokonania lub powstania pracy oraz tematykę. W przypadku prac dyplomowych nagrody będą przyznane za prace powstałe w Krakowie, dotyczące Krakowa, obronione w 2015 r.

Formularze wniosków o nagrody można pobrać w Kancelarii Magistratu pl. Wszystkich Świętych 3-4 lub ze strony: www.bip.krakow.pl. Wnioski wraz z kompletem dokumentów należy składać w Kancelarii Magistratu, pl. Wszystkich Świętych 3-4 do 30 czerwca 2016 r. (decyduje data złożenia wniosku). W przypadku prac dyplomowych wymagany jest egzemplarz pracy wraz z krótkim streszczeniem (maks. 1 strona A4). Szczegółowe informacje o konkursie udzielane są w Wydziale Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tel. 12 616-19-20.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane w czerwcu 2016 r.

Treść ogłoszeń o przetargach wraz z mapą lokalizacji zamieszczona jest na stronie www.bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości). Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprowicza 29 nr tel. 12 616-98-08, 12 616-98-09, w godzinach pracy urzędu. Aktualna oferta nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży:

Położenie nieruchomości	Nr działki	Powierzchnia w ha	Obręb	Cena wywoławcza w zł	Kwota Wadium Płatne do dnia	Data i godzina przetargu
ul. Twardowskiego nr 45 budynek dawnej rogatki miejskiej o pow. 75,44 m kw. – zabytek	43/10	0,0294	11 P	360 000,00 5% bonifikaty	72 000,00 15.06.2016	21.06.2016 godz. 9.00
ul. Grodzka 23 lokal użytkowy nr U 0002 o pow. 26,83 m kw.	109/1000 Cz. 432/1	0,0126	1 S	100 000,00 5 proc. bonifikaty	20 000,00 15.06.2016	21.06.2016 godz. 10.00
ul. Chmielna nieruchomości niezab. decyzje WZ – budynki mieszkalne jednorodzinne z garażami wolno stojące	415/5; 415/6; 415/7; 420/4	0,0667 0,0681 0,0658	P	209 600,00; 214 000,00 206 800,00	41 000,00; 42 000,00 41 000,00 15.06.2016	21.06.2016 godz. 11.30
ul. Tyniecka nieruchomości niezab. decyzja WZ – mały budynek handlowy z wydzieloną pracownią	38/6	0,0816	6 P	213 600,00	42 000,00 15.06.2016	21.06.2016 godz. 12.00
ul. Rydlówka nr 34, lokal użytkowy w piwnicy budynku nr U1 – o pow. 21,63 m kw.	23/1000 cz. 96/10	0,0205	30P	39 900,00 w tym lokal: 38 404,00 grunt 1 496,00	7 000,00 15.06.2016	21.06.2016 godz. 12.30
ul. Kownackiej, nieruchomości niezab. decyzja WZ – budynek miesz. jednorod. z garażem.	712/19 716	0,0334	10 NH	107 000,00	21 000,00 21.06.2016	24.06.2016 godz. 9.00
ul. Gustawa Morcinka mpz „Zestawice – tereny rolnicze”	189/4 190/5	0,3165	3 NH	90 500,00	18 000,00 21.06.2016	24.06.2016 godz. 10.00
ul. Królowej Jadwigi nr 40, lokal mieszkalny o pow. użytk. 35,45 m kw. + 2 piwnice o pow. 17,92 m kw. i 18,00 m kw.	72/260 cz. 115	0,0296	13 K	000,00	48 000,00 21.06.2016	24.06.2016 godz.10.30
ul. Chopina nr 29 Lokal mieszkalny o pow. użytk. 20,83 m kw.	38/1000 cz. 530	0,0388	4 K	135 000,00	27 000,00 21.06.2016	24.06.2016 godz. 11.30
ul. Senatorska Nr 23 Lokal mieszkalny o pow. użytk. 45,38 m kw.	27/1000 cz. 122/1	0,0611	14 K	296 000,00 w tym lokal: 273 869,00 grunt: 22 131,00	59 000,00 21.06.2016	24.06.2016 godz.12.30
ul. Królowej Jadwigi nr 81, garaż G4 o pow. 13,36 m kw.	9/1000 cz. 1/2	0,0501	13 K	24 100,00 w tym lokal: 19 485,00 grunt: 4 615,00	4 800,00 21.06.2016	24.06.2016 godz. 13.30

KRAKÓW

Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa
zaprasza na

6. NOC POEZJI

WWW.KRAKOWSKIENOCE.PL

11/12
CZERWCA 2016

KRAKÓW W POEZJI

**MIASTO
MASA
MASZYNA**

Fot. Joanna Hadam, na zdjęciu książka: Raymond Queneau, „Sto tysięcy miliardów wierszy”,
seria LIBERATURA, Wydawca Korporacja HAJART

KRAKÓW
CITY OF LITERATURE
UNESCO

PATRONI MEDIALNI

gazeta RMF Classic
WYDHCZA.PL

WWW.KRAKOW.PL

UNESCO MIĘDZYNARODOWY
KRAKÓW.PL